

FELHÍVÁS

Turizmusfejlesztés megvalósítására a megyékben

A felhívás címe: Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés

A felhívás kódszáma: TOP-1.2.1-16

Magyarország Kormányának felhívása helyi önkormányzatok, civil szervezetek és egyházak¹ részére, a megye térségi szintű tematikus turisztikai fejlesztéseik megvalósítása, turisztikai termékcsomagok létrehozása érdekében.

A Kormány a Partnerségi Megállapodásban célul tűzte ki a turizmus területi adottságaiban rejlő potenciál kibontakoztatása révén a térségi és helyi gazdaságfejlesztést. A cél elérését a Kormány helyi önkormányzatok, civil szervezetek és egyházak együttműködésével tervezi megvalósítani jelen felhívásban foglalt feltételek mentén.

Az együttműködés keretében a Kormány vállalja, hogy:

- a Felhívás feltételeinek megfelelő projekteket vissza nem térítendő támogatásban részesíti a rendelkezésre álló forrás erejéig;
- a támogatási előleggel kapcsolatos feltételeknek megfelelő támogatott projekteknek a Felhívásban meghatározottak szerint támogatási előleget biztosít.

A támogatási kérelmet benyújtó szervezetek az együttműködés keretében vállalják², hogy:

- projektjük megvalósításával hozzájárulnak a turizmus területén megfogalmazott nemzeti célok teljesítéséhez.
- a kapott támogatáson felül önerőből finanszírozzák a projektet.

¹ Támogatási kérelmet azok a szervezetek nyújthatnak be, amelyek maradéktalanul megfelelnek a Felhívás jogosultsági feltételeinek. Kérjük a támogatási kérelem benyújtása előtt tanulmányozza a részletes jogosultsági feltételeket a 4. fejezetben!

² A támogatási kérelem benyújtására és megvalósítására számos egyéb feltétel vonatkozhat. Kérjük, tanulmányozza át ezeket a Felhívás további fejezeteiben!

Tartalomjegyzék

1.	A tervezett fejlesztések háttere	5
1.1.	A felhívás indokoltsága és célja	5
1.2.	A rendelkezésre álló forrás	5
1.3.	A támogatás háttere	5
2.	Ügyfélszolgálatok elérhetősége.....	5
3.	A Projektekkel kapcsolatos elvárások	6
3.1	A projekt keretében megvalósítandó tevékenységek.....	6
3.1.1	Önállóan támogatható tevékenységek	6
3.1.2	Önállóan nem támogatható tevékenységek	9
3.1.2.1.	Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:	9
3.1.2.2.	Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:	10
3.2	A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása.....	11
3.3	Nem támogatható tevékenységek	18
3.4	A projekt műszaki-szakmai tartalmával és a megvalósítással kapcsolatos elvárások.....	20
3.4.1	Műszaki, szakmai tartalommal kapcsolatos elvárások	20
3.4.1.1	Műszaki és szakmai elvárások	20
3.4.1.2	Esélyegyenlőség és környezetvédelmi szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások	34
3.4.1.3.	Egyéb elvárások	36
3.4.2	Mérföldkövek tervezésével kapcsolatos elvárások	36
3.4.3	A projekt szakmai megvalósítása során a közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó elvárások	38
3.4.4	A projekt szakmai megvalósításával kapcsolatos egyéb elvárások	38
3.5	A projektvégrehajtás időtartama.....	38
3.5.1	A projekt megkezdése	38
3.5.2	A projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam	38
3.6	Projektekkel kapcsolatos egyéb elvárások.....	39
3.6.1	A projekt területi korlátozása	39
3.6.2	A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek	39
3.7	Indikátorok, szakpolitikai mutatók, adatszolgáltatás.....	40
3.7.1.	Indikátorok	40
3.7.2.	Szakpolitikai mutatók	41
3.7.3.	Egyéni szintű adatgyűjtés ESZA forrásból megvalósuló felhívások esetén	41

3.8	Fenntartási kötelezettség	41
3.9	Biztosítékok köre	41
3.10	Önerő.....	41
4.	A támogatási kérelmek benyújtásának feltételei	42
4.1	Támogatást igénylők köre	42
4.2	Támogatásban nem részesíthetők köre	42
4.3	A támogatási kérelem benyújtásának határideje és módja	45
4.4	Kiválasztási eljárásrend és a kiválasztási kritériumok.....	46
4.4.1.	Kiválasztási eljárásrend	46
4.4.2.	Kiválasztási kritériumok	46
5.	A finanszírozással kapcsolatos információk	51
5.1	A támogatás formája.....	51
5.2	A projekt maximális elszámolható összköltsége	51
5.3	A támogatás mértéke, összege	51
5.4	Előleg igénylése.....	52
5.5	Az elszámolható költségek köre	53
5.6	Az elszámolhatóság további feltételei	59
5.7	Az elszámolható költségek mértékére, illetve arányára vonatkozó elvárások	61
5.8	Nem elszámolható költségek köre.....	63
5.9	Az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések	63
5.9.1	A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok.....	64
6.	A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó melléletek listája.....	66
6.1.	A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó melléletek listája.....	66
6.2.	A támogatási szerződéshez csatolandó melléletek listája	67
6.3.	Az első kifizetési kérelemhez csatolandó melléletek listája	68
7.	További információk.....	68
8.	A felhívás szakmai melléletei.....	69

A Felhívás elválaszthatatlan része az Általános Útmutató a Felhívásokhoz (a továbbiakban: ÁÚF), valamint a Pénzügyi Elszámolási Útmutató c. dokumentum és kapcsolódó mellékletei (pénzügyi összesítők), amelyek hatályos verziója megtalálható a www.szechenyi2020.hu honlapon.

A Felhívás, a szakmai mellékletek, az ÁÚF, a Pénzügyi Elszámolási Útmutató és kapcsolódó mellékletei (pénzügyi összesítők), valamint a támogatási kérelem adatlap együttesen tartalmazzák a támogatási kérelem elkészítéséhez szükséges összes feltételt.

Amennyiben jelen Felhívásban foglaltak valamely fejezet tekintetében eltérnek az ÁÚF-ban vagy a Pénzügyi Elszámolási Útmutatóban megfogalmazott általános előírásoktól, és az eltérés tényére kifejezett hivatkozás történik, akkor a jelen dokumentumban szabályozottak az irányadók.

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy a Felhívás, az ÁÚF, a Pénzügyi Elszámolási Útmutató, a támogatási kérelem adatlap továbbá ezek kapcsolódó dokumentumai esetén az irányító hatóság, illetve a Miniszterelnökség a változtatás jogát fenntartja, ezért kérjük, hogy kövessék figyelemmel a www.szechenyi2020.hu honlapon megjelenő közleményeket!

1. A TERVEZETT FEJLESZTÉSEK HÁTTERE

1.1. A felhívás indokoltsága és célja

Az intézkedés célja **térségi szintű, turisztikai termékcsomagok és kisléptékű tematikus turisztikai fejlesztések támogatása**, melyekkel megyei szintű turisztikai vonzerő elemekre épülő, koordinált fejlesztések valósíthatók meg. Ennek keretében a **helyi, térségi jelentőségű, turisztikai vonzerőt képező kulturális, épített, természeti örökség turisztikai hasznosítására, fejlesztésére nyílik lehetőség** a térség gazdaságának diverzifikációja, a helyi gazdaság élénkítése, és a foglalkoztatás növelése érdekében.

Az intézkedés azokra a fejlesztési igényekre kíván reagálni, amelyek elsősorban **helyi, illetve térségi jelentőségűek, nem részei országos vagy nemzetközi hálózatoknak**, de a térségben, illetve helyben tartózkodási időt hosszabbító lehetőséget jelentenek, ezáltal – közvetett módon – jelentős helyi-térségi foglalkoztatás-bővítési potenciált hordoznak magukban.

A fejlesztések eredményeképpen hosszabb időt tudnak eltölteni a turisták az adott területen, igényeik kiszolgálására magánvállalkozások bevonásával olyan turisztikai szolgáltatások nyújthatók (ugyanakkor magánvállalkozások turisztikai szolgáltatásai jelen intézkedésben nem támogathatók), amelyek munkahely-teremtéssel járulnak hozzá a térség fejlődéséhez.

Tárgyi felhívás a területi szereplők Kormány által elfogadott integrált területi programjainak a megvalósítását szolgálja.

Jelen felhívás keretében kizárólag olyan támogatási kérelmek támogathatóak, amelyek megfelelnek a fenti célkitűzéseknek.

1.2. A rendelkezésre álló forrás

A Felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg, összes elszámolható költség alapon³ 20 409 millió Ft. A területi egység számára rendelkezésre álló forrás meghatározása és a támogatási kérelmek várható darabszáma a felhívás területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében található.

Jelen felhívás forrását az Európai Regionális Fejlesztési Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja.

1.3. A támogatás háttere

Jelen felhívást a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében a Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága hirdeti meg az 1005/2016. (I. 18.) számú kormányhatározatban szereplő éves fejlesztési keret alapján.

2. ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK ELÉRHETŐSÉGE

Ha további információkra van szüksége, forduljon bizalommal a Széchenyi 2020 ügyfélszolgálathoz a **06/1 896-0000**-ás, normál díjazású telefonszámon, ahol hétfőtől csütörtökig 8:30-16 óráig, pénteken 8:30-14 óráig fogadják hívását.

Kérjük, kövesse figyelemmel a felhívással kapcsolatos közleményeket a www.szechenyi2020.hu oldalon, ahol a Széchenyi 2020 ügyfélszolgálat elektronikus elérhetőségeit is megtalálhatja!

³Az operatív programban rögzítettek alapján.

3. A PROJEKTEKKEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

Kérjük a támogatási kérelem összeállításánál vegye figyelembe, hogy a projekteknek meg kell felelniük különösen a következőknek:

3.1 A projekt keretében megvalósítandó tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak:

3.1.1 Önállóan támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak önállóan:

A) A térségben jelentős kulturális és örökségi helyszínek turisztikai fejlesztése⁴

Az attrakciót az épített és szellemi örökség értékeinek hasznosításával kell fenntartható turisztikai attrakcióvá fejleszteni, és ezen értékekhez illeszkedő látogatóbarát- és élmény-elemekkel bővíteni.

a) A térség kulturális adottságaira építő új vonzerők létrehozása, meglévők fejlesztése

- Kulturális örökség turisztikai hasznosításához, bemutathatóvá tételéhez kapcsolódó építés, felújítás, bővítés, kiállító és bemutatóterek, többfunkciós helyiségek kialakítása, fejlesztése.
- Turistafogadás feltételeinek létrehozása, vendégfogadó terek kialakítása, látogatóbarát funkciók kialakítása, bővítése, a színvonalas turistafogadáshoz szükséges szolgáltatási háttér kialakítása.
- Komplex turisztikai, információs és látogatómenedzsment szolgáltatások létrehozása.
- Élményelemeket jelentő technikai fejlesztések, interaktív bemutató formák kialakítása.
- Időjárás független, illetve célcsoport specifikus kínálati (program) elemek létrehozása, fejlesztése.

b) Rendezvények infrastrukturális hátterének fejlesztése

A rendezvények szerepe a kulturális turizmus kínálatában meghatározó jelentőségű. A rendezvények infrastrukturális hátterének fejlesztése jelen felhívás keretében támogatható **önálló vonzerőt jelentő rendezvényhez** vagy más **attrakcióhoz kapcsolódóan**.

- Turisztikai rendezvények lebonyolítására alkalmas helyszínek alapvető infrastrukturális feltételeinek fejlesztése (pl.: színpad, nézőtér, kiszolgáló helyiségek kialakítása, szükséges infrastruktúra (pl.: elektromos áram, víz) kiépítése, korszerűsítése, rendezvényterek biztosítása, hang- és fénytechnikai fejlesztések, közbiztonsági elemek).
- Színvonalemelést, lehetséges rendezvények körének bővítését lehetővé tevő infrastrukturális fejlesztések (kizárólag a rendezvény kulturális célját közvetlenül szolgáló azt segítő, nem bérbe adható, hosszú távon használandó infrastrukturális fejlesztések valósíthatók meg, például: székek, padok).

---

⁴ Azok a helyszínek minősülnek kulturális örökség-helyszíneknek, ahol a fejlesztés a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvényben meghatározott definíció szerinti kulturális örökségi elemre/szellemi örökségre vagy ezek bemutatására irányul. Így a kulturális örökségi elem, régészeti örökség, műemléki érték, kulturális javak és vagy szellemi örökség képezi a vonzerőt, amely a támogatási kérelem által látogatható attrakcióvá, élményelemmé alakul (7. § 7., 10., 11., 17., 37. pontja). Szellemi örökségnek a Szellemi Kulturális örökség Nemzeti Jegyzékén szereplő elemek tekinthetők, amelyek az alábbi honlapon érhetők el: http://szellemikulturalisorokseg.hu/index0.php?name=f24_nemzeti_jegyzek_elemei.

c) Kulturális vonzerőkön alapuló térségi hálózatok – tematikus utak – kialakítása, meglévők fejlesztése

Megyén belüli turisztikai helyszíneket összekötő, egy tematikára épülő turisztikai élményutak kialakítása és fejlesztése.

- A tematikus út egyes helyszínein található vonzerőkhöz kapcsolódó: építés, felújítás, bővítés, kiállító és bemutatóterek, többfunkciós helyiségek kialakítása, fejlesztése.
- Turistafogadás feltételeinek létrehozása, vendégfogadó terek, látogatóbarát funkciók, a színvonalas turistafogadáshoz szükséges szolgáltatási háttér kialakítása, bővítése.
- Élményelemeket jelentő technikai fejlesztések, interaktív bemutatói formák kialakítása.
- Időjárás független, illetve célcsoport specifikus kínálati (program) elemek létrehozása, fejlesztése.

B) Ökoturisztikai fejlesztések

A természeti értékekben rejlő turisztikai potenciál hasznosítása, a térség természeti értékeire alapozott turisztikai vonzerők, helyszínek, látnivalók létesítésére, védelmére, megőrzésére és bemutatására irányuló fejlesztések támogatása.

a) Természeti értékek bemutatására alkalmas helyszínek (PI.: Natura 2000 területek, natúrparkok, vadasparkok, állatkertek, történeti és gyűjteményes növénykertek egyéb természeti területek) ökoturisztikai fejlesztései

- Turisztikai hasznosításhoz szükséges fogadási feltételek kialakítása és fejlesztése: látogatóközpont, többfunkciós bemutatóter kialakítása, fejlesztése, kapcsolódó épületállomány turisztikai, kulturális célú fenntartható fejlesztése.
- Komplex turisztikai, információs és látogatómenedzsment szolgáltatások.
- Célcsoport specifikus turisztikai vonzerő elemek kialakítása, bővítése.
- Élményelemeket jelentő technikai fejlesztések, interaktív bemutatói formák kialakítása.
- Aktív természetjáró infrastruktúra megvalósítása, továbbfejlesztése.
- Környezetbe illő kilátók, pihenőhelyek létesítése, ezek infrastrukturális feltételeinek megteremtése: vízvételi lehetőség, szelektív hulladékgyűjtés, tűzrakóhelyek kialakítása stb.

b) Kisvasutak, erdei vasutak (kizárólag keskeny nyomtávú) turisztikai infrastruktúrájának fejlesztése

- Turista fogadási feltételek kialakítása és fejlesztése;
  - o Utasfogadó, utasforgalmi létesítmények építése, fejlesztése;
  - o Szolgáltatási háttér infrastruktúra színvonalának emelése, kapacitások bővítése.
- Turisztikai forgalomhoz kapcsolódó látogatóbarát funkciók bővítése, fejlesztése;
- Vasúti pálya, gördülő állomány felújítása;
- Legfeljebb 10 km szakaszon a vasúti szakasz meghosszabbítása, amennyiben ezáltal a kisvasút vonzereje alátámasztottan erősíthető;
- Célcsoport specifikus vonzerőelemek kialakítása, bővítése;
- Komplex turisztikai és információs látogatómenedzsment szolgáltatások kialakítása, fejlesztése;
- Élményelemeket jelentő technikai fejlesztések, interaktív bemutatói formák kialakítása.
- Az egyes állomásokon, ill. vasúti megállóhelyeken a környezetbe illő pihenőhelyek létesítése, ezek infrastrukturális feltételeinek megteremtése: vízvételi lehetőség, szelektív hulladékgyűjtés, esőbeállók, tűzrakóhelyek kialakítása stb.

C) Aktív turizmushoz kapcsolódó fejlesztések

a) Kerékpáros turizmus fejlesztése

Meglévő nemzetközi vagy országos kerékpáros-turisztikai hálózatokra (pl.: EuroVelo-hoz kapcsolódó) ráhordó vagy a turisztikai attrakcióhoz csatlakozó, illetve turisztikai vonzerőket, valamint desztinációkat hálózatos jelleggel összekötő turisztikai célú kerékpáros turisztikai útvonalak kialakítása és fejlesztése.

b) Természetes fürdőhelyek (a természetes fürdővizek minőségi követelményeiről, valamint a természetes fürdőhelyek kijelöléséről és üzemeltetéséről szóló 78 / 2008. (IV. 3). Korm. rendelet (a továbbiakban: 78/2008. (IV. 3.) Korm. rendelet) alapján a fürdőzési célra engedélyezett víz és a hozzá tartozó vízparti terület) turisztikai infrastruktúrájának fejlesztése

- A fürdőhelyek komplex, egységes arculatú, építészeti fejlesztése, fürdőházak, strandkiegészítő létesítmények, rendezvényhelyszínek kialakítása.
- Fogadási feltételek színvonalát növelő infrastrukturális fejlesztések:
  - o A strandok higiénés, esztétikai, biztonsági, információs, környezeti állapotának, vízminőségének javítása;
  - o A kijelölt strandi vízfelület és a hozzá kapcsolódó vízparti területek kapcsolódásának átalakítása, fejlesztése (strand szeméztugok megszüntetése, partvédő művek átalakítása, lédós partszakaszok kialakítása, stb.), hatályos vízjogi engedély alapján;
  - o Aktív sportos strandélet infrastrukturális feltételeinek a megteremtése.

c) Vízi turizmus fejlesztése a térség természeti adottságaira épülő aktív turisztikai kínálatának bővítése érdekében

- Vízi sporteszközök (kajak, kenu, csónak) számára kikötőhelyek létesítése, melybe nem értendő bele a kajak-kenu kölcsönző kialakítása, fejlesztése.
- Kikötők megközelítését biztosító fejlesztések, pl.: tóba, folyóba való bejutáshoz lejárattépítés; területrendezés, a tóhoz vezető út építése a megközelíthetőség biztosítására, parkolók kiépítése, kitéblázás stb.
- Kulturált fürdőzés feltételeinek kialakítása.
- Kapcsolódó kiszolgáló létesítmények létrehozása, fejlesztése: esőbeálló, pihenőhely, tűzrakóhelyek, mosdók, zuhanyzók, sportpályák, szelektív hulladékgyűjtők stb.
- Komplex vízitúra útvonalak kialakításához szükséges fejlesztések pl.: kitéblázás (folyamkilométer tábla, sajátos élővilágra vonatkozó ismertetőtáblák, szárazföldön kapcsolódó nevezetességekre vonatkozó tájékoztatás stb.) hiányzó állomáshelyek kialakítása.
- Vízitúra-útvonalak mentén sajátos élővilág bemutatásának biztosítása.
- Potenciális célcsoport bővítését megalapozó fejlesztések.
- Vízi mentéshez szükséges feltételek megteremtése.
- Élmenyelemeket jelentő technikai fejlesztések, interaktív – lehetőség szerint időjárástól független – bemutatói formák kialakítása.

d) Horgászturizmus fejlesztése

- Természetes vizek mellett kialakított horgász helyek, illetve meglévő horgásztavak infrastrukturális fejlesztései (öltözők, mosdók, stégek, közösségi terek kialakítása, fejlesztése, tűzrakóhelyek kialakítása, kitéblázás), mely fejlesztéseknek környezetbe illőnek kell lenniük.

- Horgásztavak élővilágának bemutatása.

D) Az önállóan támogatható tevékenységek (A-C) elemeire épülő turisztikai termékcsomagok létrehozása

Több turisztikai szereplő együttműködésén alapuló területileg komplex fejlesztések létrehozása, amelyek biztosítják:

- TOP-ban kiemelt célként megjelenő térségileg integrált fejlesztések megvalósítását;
- rendelkezésre álló turisztikai források hatékony felhasználását (csökkentik a források elaprózódásának kockázatát);
- a turisztikai együttműködések szélesítésének ösztönzését;
- turisztikai vonzerők hálózatosodását;
- hogy a kisebb turisztikai potenciállal rendelkező települések vonzerői egységes tematika alá rendezve egymást erősítsék;
- tematikus térségek (desztinációk) létrehozásának megalapozását, ezáltal önálló turisztikai arculat kialakítását térségi, megyei szinten.

E) Jelentős turisztikai attrakcióval rendelkező települések turisztikai infrastrukturális és szolgáltatói hiányosságainak felszámolása a komplex élményszerzés érdekében

Számos, kiemelkedő turisztikai vonzerővel rendelkező településen szükség van a vendégek elégedettségét meghatározó infrastrukturális, szolgáltatói elemek fejlesztésére, amelyek hozzájárulnak a már meglévő turisztikai attrakciók korábbinál hatékonyabb hasznosításához, jobb települési integrációjához, ezáltal növelve az érdemi gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási hatást:

- Tájékoztató, információszerzést biztosító kitéblázás.
- Parkolók építése.
- attrakcióhoz vezető (séta)utak kialakítása.
- Egységes települési tematika, arculat kialakítása (kapcsolódó egyedi tartalmi elemek fejlesztése, interpretációja).
- Interpretációs elemek fejlesztése a település, illetve attrakcióinak jobb megismertetése érdekében.
- Turisták által preferált helyeken (attrakció közelében, illetve településközponti helyeken) nyilvános mosdók kialakítása.
- Pihenőhelyek létesítése.
- Ivókutak elhelyezése.
- attrakcióhoz kapcsolódóan vendéglátóhely, ajándékbolt kialakítása.
- Internet hozzáférési pontok biztosítása.
- Szeméttárolók (szelektív) kihelyezése.

3.1.2 Önállóan nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek önállóan nem támogathatóak:

3.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:

A felhívás keretében önállóan nem, csak a 3.1.1. fejezetben felsorolt tevékenységekkel együtt támogatható, kötelezően megvalósítandó tevékenységek:

- a) Marketing tevékenység: a fejlesztett turisztikai attrakció piacra viteléhez kapcsolódó üzleti marketingtevékenység, promóció.
- b) Akadálymentesítés – jelen felhívás 3.4 fejezetében az akadálymentesítésre vonatkozó feltételek alapján
- c) Szórt azbesztmentesítése – amennyiben releváns, jelen felhívás 3.4 fejezetében az azbesztmentesítésre vonatkozó feltételek alapján
- d) Energiahatékonysági intézkedések – amennyiben releváns, jelen felhívás 3.4 fejezetében az energiahatékonysági intézkedésekre vonatkozó feltételek alapján
- e) Nyilvánosság biztosítása – az ÁÚF. c. dokumentum 10. fejezete alapján
- f) Elektromos járművek használatához szükséges alapvető töltő-infrastruktúra kiépítése a beruházás környezetében - amennyiben a projekt keretében parkolóhely fejlesztése, létesítése valósul meg, vagy a települési töltő-infrastruktúra kiépítése azt indokolja. A tevékenységet a támogatást igénylő indoklása alapján lehet elhagyni. Amennyiben releváns, jelen felhívás 3.4. fejezetében elektromos járművek használatához szükséges alapvető töltő-infrastruktúra kiépítésre vonatkozó feltételek alapján.

3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:

A felhívás keretében önállóan nem, csak a 3.1.1. fejezetben felsorolt tevékenységekkel együtt támogathatóak az alábbi tevékenységek:

- a) A felhívás 3.1.1. pontjában meghatározott turisztikai attrakció kialakításához közvetlenül kapcsolódó eszközbeszerzés.
- b) A kulturális vonzerő egyediségén alapuló versenyképes, innovatív turisztikai tematika kidolgozása, a létrejövő turisztikai termék arculatának megteremtése.
- c) Bárki által térítésmentesen látogatható tematikus játszótér, pihenőpark, szabadidőpark kialakítása, fejlesztése valamely fejlesztett turisztikai attrakció kiegészítő elemeként.
- d) Az attrakciók közvetlen környezetének fejlesztése (parkosítás, információs táblák, pihenőhelyek, kiszolgáló utak, gépjárműparkolók, kerékpár parkolók, tárolók és támaszok, az attrakciók megközelítésének és parkolási helyzetének kezelése érdekében szükséges közlekedési kapcsolatok átszervezéséhez, közlekedésszervezési átalakításokhoz szükséges infrastrukturális fejlesztések). Az attrakció közvetlen környezetének fejlesztése közterületen is megvalósulhat, ebben az esetben azt nem kizárólag az attrakció látogatói, hanem bárki számára elérhetővé kell tenni. (Kivéve a 3.1.1. E.) ponthoz kapcsolódó projekteket, ahol főtevékenységként támogatási igény nyújtható be.)
- e) A projekt keretén belül fejlesztendő épület energiahatékony működését javító beruházások, illetve megújuló energiaforrások hasznosítása.
- f) A műemlék berendezéséhez szükséges műtárgyak, eszközök szakszerű restaurálása, illetve épületekhez kötött műtárgyak, épülettartozékok, díszítőelemek restaurálása.
- g) attrakcióhoz kapcsolódó, vendéglátó és kereskedelmi egységek kialakítása (pl. a desztináció kínálatához, arculatához illeszkedő ajándéktárgyakat árusító bolthelyiség, kávézó, étterem, büfé helyiség stb.). Ezen fejlesztések csak abban az esetben támogathatóak, amennyiben turisztikai attrakció területén, vagy ahhoz kapcsolódóan valósulnak meg oly módon, hogy elsősorban az

attrakcióba jegyet váltó látogatók fogyasztását szolgálják ki. (Kivéve a 3.1.1. E.) ponthoz kapcsolódó projekteket, ahol főtevékenységként támogatási igény nyújtható be.)

- h) Rendezvényhelyszín infrastrukturális fejlesztéséhez kapcsolódóan rendezvénysátor beszerzése.
- i) Az attrakció üzemeltetéséhez kapcsolódó sajátos ismeretek megszerzését célzó képzés.
- j) Kerékpárosbarát projektelemek megvalósítása (kivéve kerékpárkölcsonzó kialakítása).
- k) Kerékpárforgalmi létesítmény útfenntartó gépeinek a beszerzése (amennyiben az adott géphez az eszköz-adapterek opcionálisan választhatók, úgy téli- és nyári adapterekkel együtt), vagy meglévő gépekhez a kerékpárforgalmi létesítmény fenntartásához szükséges adapterek beszerzése.
- l) Család- és gyermekbarát projektelemek megvalósítása a fejlesztett turisztikai attrakcióhoz kapcsolódóan, pl.:
  - Belső gyermekjátszó helyiség, helyiségrész kialakítása,
  - Szabadtéri gyermekjátszótér kialakítása (homokozó, favár, játszótéri eszközök, stb.),
  - Gyermekgondozási helyiség (pl.: pelenkázó) biztosítása,
  - Célirányosan gyermeknek szánt higiéniai felszereltség biztosítása (toalett, zuhanyzó, fürdető helyiség),
  - Szélesített családi gépjármű parkolóhelyek biztosítása.
- m) Fogyatékossgal élő emberek fogadása érdekében a fogyatékossg típusához igazodó sajátos igényeknek megfelelő szolgáltatások kialakítása. (A kötelezően előírt akadálymentesítésen felüli akadálymentesítés „Segédlet a közszolgáltatásokhoz és egyéb szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtéséhez ” c. dokumentum alapján).

3.2 A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása

A **támogatást igénylő szintjén** a felhívás keretében támogatható tevékenységek – kivéve a 3.1.2.1 f) pont szerinti tevékenység – finanszírozása abban az esetben **nem minősül** az Európai Unió működéséről szóló 107. cikk (1) bekezdése szerinti **állami támogatásnak**, amennyiben az elszámolható költségek a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény alapján települési önkormányzatok vagy a Magyar Állam tulajdonába kerülő eszközökhöz kapcsolódó beruházásra aktiválhatóak.

A Felhívás keretében támogatható tevékenységek finanszírozása **a támogatást igénylő szintjén** abban az esetben **nem minősül** az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti **állami támogatásnak**, amennyiben

- a. **a támogatott tevékenység** nem gazdasági tevékenységnek minősül, vagy
- b. **a támogatást igénylő** a támogatott tevékenység végzése vonatkozásában az uniós joggal összhangban létrehozott **jogi monopóliummal rendelkezik**, nem versenyez hasonló (liberalizált) szolgáltatásokkal, valamint a szabályozási környezet alapján más liberalizált földrajzi- vagy termékpiacon nem tevékenykedhet. Ha a támogatást igénylő vállalkozás egy másik liberalizált (földrajzi és/vagy termék-) piacon is működik, ki kell zárni a kereszttámogatást (a többi tevékenységtől elkülönült könyvelés, a költségek és a bevételek elkülönítése), valamint a jogi monopólium tárgyát képező tevékenységre nyújtott állami finanszírozást más tevékenységekre nem veheti igénybe.

A Felhívás alapján elnyert finanszírozásból megvalósított infrastruktúra kiépítés, fejlesztés, felújítás **üzemeltető részére történő átadása** abban az esetben nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak, amennyiben

- a. az üzemeltetőt nyílt és diszkriminációmentes eljárás keretében választották ki, vagy
- b. az üzemeltető az üzemeltetési tevékenység végzése vonatkozásában az uniós joggal összhangban létrehozott jogi monopóliummal rendelkezik, nem versenyez hasonló (liberalizált) szolgáltatásokkal, valamint a szabályozási környezet alapján más liberalizált földrajzi- vagy termékpiacon nem tevékenykedhet. Ha az üzemeltető egy másik liberalizált (földrajzi és/vagy termék-) piacon is működik, ki kell zárni a kereszttámogatást (a többi tevékenységtől elkülönült könyvelés, a költségek és a bevételek elkülönítése), valamint a jogi monopólium tárgyát képező tevékenységre nyújtott állami finanszírozást más tevékenységekre nem veheti igénybe. vagy
- c. az üzemeltető az infrastruktúrát piaci feltételek mellett üzemelteti.

Amennyiben az üzemeltető tekintetében a fenti feltételek egyike sem teljesül, úgy a tulajdonos az üzemeltetővel, az uniós joggal való összeegyeztethetőséget biztosító támogatási kategória szabályainak megfelelő szerződéskötésre köteles^[2].

Amennyiben a támogatható tevékenységek finanszírozása az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti **állami támogatásnak minősül**, az a 2014-2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet alapján közösségi versenyjogi szempontból az alábbi **táblázatban szereplő jogcímenek, a következő támogatási kategóriákra vonatkozó előírások alapján valósíthatók meg:**

Támogatható tevékenység	Támogatás jogcíme	Támogatási kategória
3.1.1. A) a) A térség kulturális adottságaira építő új vonzerők létrehozása, meglévők fejlesztése	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés.	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 20. kultúrát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 23. csekély összegű támogatás
3.1.1. A) b) Rendezvényhelyszínek infrastrukturális hátterének fejlesztése	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés.	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 20. kultúrát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, 255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 5 § 22. helyi infrastruktúra fejlesztéshez

^[2] A támogatott tevékenység tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló 2012/21/EU bizottsági határozat (HL L 7., 2012.1.11., 3-10. o.) vagy szabályainak megfelelően megkötött közszolgáltatási szerződés, melyre az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet eljárási rendelkezései vonatkoznak.

		nyújtott beruházási támogatás ⁵ , 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 23. csekély összegű támogatás
3.1.1. A) c) Kulturális vonzerőkön alapuló térségi hálózatok (tematikus utak) kialakítása, meglévők fejlesztése	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés.	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 20. kultúrát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, 255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 5 § 22. helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás ⁶ 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 23.csekély összegű támogatás
3.1.1. B) a) Természeti értékek bemutatására alkalmas helyszínek (Pl.: Natura 2000 területek, natúrparkok, vadasparkok, állatkertek, történeti és gyűjteményes növénykertek, egyéb természeti területek) ökoturisztikai fejlesztései - Turisztikai hasznosításához szükséges fogadási feltételek kialakítása és fejlesztése: látogatóközpont, többfunkciós bemutatóter kialakítása, fejlesztése, kapcsolódó épületállomány turisztikai, kulturális célú fenntartható fejlesztése.	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 20. kultúrát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, 255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 5 § 22. helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás ⁷ , 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 23. csekély összegű támogatás

⁵ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

⁶ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

⁷ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

<p>- Célcsoport specifikus turisztikai vonzerő elemek kialakítása, bővítése.</p> <p>- Aktív természetjáró infrastruktúra megvalósítása, továbbfejlesztése</p>		
<p>3.1.1. B. b) Kisvasutak, erdei vasutak (kizárólag keskeny nyomtávú) turisztikai infrastruktúrájának fejlesztése:</p> <p>- Vasúti pálya, gördülő állomány felújítása</p>	<p>255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés</p>	<p>255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 23. csekély összegű támogatás</p>
<p>3.1.1. B. b) Kisvasutak, erdei vasutak (kizárólag keskeny nyomtávú) turisztikai infrastruktúrájának fejlesztése:</p> <p>- Turista fogadási feltételek kialakítása és fejlesztése</p> <p>- Turisztikai forgalomhoz kapcsolódó látogatóbarát funkciók bővítése, fejlesztése;</p> <p>- Legfeljebb 10 km szakaszon a vasúti szakasz meghosszabbítása, amennyiben ezáltal a kisvasút vonzereje alátámasztottan erősíthető;</p> <p>- Célcsoport specifikus vonzerőelemek kialakítása, bővítése.</p>	<p>255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés</p>	<p>255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 20. kulturális és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás,</p> <p>255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 5 § 22. helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás⁸,</p> <p>255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 23. csekély összegű támogatás</p>
<p>- 3.1.1. A a), 3.1.1. A c), 3.1.1. B a), 3.1.1. B b) - Élőelemeket jelentő technikai fejlesztések, interaktív bemutatási formák kialakítása.</p> <p>- 3.1.1. A a), 3.1.1. B a), 3.1.1. B b) Komplex turisztikai, információs és látogatómenedzsment szolgáltatások létrehozása</p>	<p>255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés</p>	<p>igazodik a főtevékenység támogatási kategóriájához</p>
<p>3.1.1. C. b) Természetes fürdőhelyek (a 78 / 2008. (IV.3). Korm. rendelet alapján a fürdőzési célra engedélyezett víz és a hozzá tartozó vízparti terület) turisztikai infrastruktúrájának</p>	<p>255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés</p>	<p>255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 5 § 22. helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás⁹,</p>

⁸ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

⁹ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és

fejlesztése		255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 23. csekély összegű támogatás
3.1.1. C. c) Vízi turizmusfejlesztése a térség természeti adottságaira épülő aktív turisztikai kínálatának bővítése érdekében	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 5 § 22. helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás ¹⁰ , 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 23. csekély összegű támogatás
3.1.1. C. d) Horgászturizmus fejlesztése	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 5 § 22. helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás ¹¹ , 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 23. csekély összegű támogatás
3.1.1. E. Parkolók építése	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 20. kultúrát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, 255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 5 § 22. helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás ¹² ,

távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

¹⁰ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

¹¹ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

¹² A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem

		255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 23. csekély összegű támogatás
3.1.1. E. attrakcióhoz kapcsolódóan vendéglátóhely, ajándékbolt kialakítása	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 20. kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, 255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 5 § 22. helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás ¹³ , 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 23. csekély összegű támogatás
3.1.2.2. a) a turisztikai attrakció kialakításához kapcsolódó eszközbeszerzés	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	igazodik a főtevékenység támogatási kategóriájához
3.1.2.2. d) a turisztikai attrakció közvetlen környezetének fejlesztése – parkolási infrastruktúra	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	igazodik a főtevékenység támogatási kategóriájához
3.1.2.2. e) A projekt keretén belül fejlesztendő épület energiahatékony működését javító beruházások, illetve megújuló energiaforrások hasznosítása.	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	igazodik a főtevékenység támogatási kategóriájához
3.1.2.2. f) A műemlék berendezéséhez szükséges műtárgyak, eszközök szakszerű restaurálása, illetve épületekhez kötött műtárgyak, épülettartozékok, díszítőelemek restaurálása.	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 20. kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 23. csekély összegű támogatás

nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

¹³ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

<p>3.1.2.2. g) attrakcióhoz kapcsolódó, vendéglátó és kereskedelmi egységek kialakítása (pl.: a desztináció kínálatához, arculatához illeszkedő ajándéktárgyakat árusító bolthelyiség, kávézó, étterem, büfé helyiség, stb.). Ezen fejlesztések csak abban az esetben támogathatók, amennyiben turisztikai attrakció területén, vagy ahhoz kapcsolódóan valósulnak meg oly módon, hogy elsősorban az attrakcióba jegyet váltó látogatók fogyasztását szolgálják ki.</p>	<p>255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés</p>	<p>255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 20. kulturát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás¹⁴, 255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 5 § 22. helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás¹⁵, 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 23. csekély összegű támogatás</p>
<p>3.1.2.2. h) Rendezvényhelyszín infrastrukturális fejlesztéséhez kapcsolódóan rendezvénysátor beszerzése</p>	<p>255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés</p>	<p>igazodik a főtevékenység támogatási kategóriájához</p>
<p>3.1.2.2. i) Az attrakció üzemeltetéséhez kapcsolódó sajátos ismeretek megszerzését célzó képzés</p>	<p>255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés</p>	<p>255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 23. csekély összegű támogatás</p>
<p>3.1.2.1. a) Marketing tevékenység: a fejlesztett turisztikai attrakció piacra viteléhez kapcsolódó üzleti marketingtevékenység, promóció</p>	<p>255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés</p>	<p>255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 23. csekély összegű támogatás 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 20. kulturát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás</p>
<p>3.1.2.1. d) Energiahatékonysági intézkedések – amennyiben releváns, jelen felhívás 3.4 fejezetében az energiahatékonysági intézkedésekre vonatkozó feltételek alapján</p>	<p>255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés</p>	<p>igazodik a főtevékenység támogatási kategóriájához</p>
<p>3.1.2.1. f) Parkolóhely építés, felújítás esetén az elektromos járművek használatához szükséges alapvető töltő-infrastruktúra kiépítése</p>	<p>255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés</p>	<p>255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 5 § 22. helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás vagy</p>

¹⁴ Ezen támogatási kategória abban az esetben alkalmazható, ha a kapcsolódó infrastruktúra időbeli vagy térbeli kapacitását évente legalább 80%-ban kulturális célra használják,

¹⁵ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált infrastruktúra fejlesztéséhez.

		255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 23. csekély összegű támogatás
Előkészítési tevékenység	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4 § 2. társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5 § 23. csekély összegű támogatás

Felhívjuk a projektgazdák figyelmét arra, hogy a támogatási kérelmek értékelése során a projektgazda által adott besorolás felülvizsgálatra kerülhet, amennyiben a nem állami támogatásra vonatkozó besorolást szakmai szempontok nem támasztják alá (pl a projekt helyszínéből, tematikájából adódóan a külföldi látogatói célcsoport elvárható).

3.3 Nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében a 3.1.1. - 3.1.2. pontokban meghatározott tevékenységeken túlmenően más tevékenység nem támogatható, különös tekintettel az alábbi tevékenységekre:

- a) Szálláshely (és szolgáltatásainak) bármilyen fejlesztése, létesítése, kialakítása.
- b) Fürdők (pl. élményfürdők, strandfürdők, gyógy- és termálfürdők) fejlesztése, kivételt képeznek a természetes fürdőhelyek, mesterséges tavak 3.1.1 C / b pontjában leírt fejlesztései.
- c) Medencék felújítása, bővítése, létesítése természetes fürdőhelyekhez kapcsolódó fejlesztések esetén is.
- d) Forgóeszközök beszerzése, egyszer használatos eszközök beszerzése, használt eszközök beszerzése.
- e) Gasztrokulturális célú attrakciók, rendezvények fejlesztése.
- f) Járművek, lassú járművek (kivéve: turisztikai célú gumikerekű kisvasút), gépjárművek, kerékpárok és motoros vízi járművek beszerzése, gépjármű technikai sportokhoz kapcsolódó fejlesztések.
- g) Ipari célokra, üzemszerű működéshez használandó, továbbá berendezések, eszközök mozgatására, szállítására alkalmas gépek, eszközök beszerzése.
- h) Faház, kereskedelmi forgalmat biztosító/szolgáló kis alapterületű sátor, könyöklő, koktélasztal, raklapbútor stb.
- i) LED fal, LED tv¹⁶, nagy méretű kijelző.
- j) Konferenciaközpontok, kultúrházak, sportcsarnokok, szabadidőközpontok fejlesztései.
- k) Erdei iskolák fejlesztése.
- l) Új állatkertek és vadasparkok létesítése.
- m) Golfpálya létesítése.
- n) Kalandparkok¹⁷, hagyományos vidámparkok, vízi vidámparkok, wakeboard pályák kialakítása, fejlesztése.

¹⁶ Kivéve a felhívás 3.1.1 A) a) tevékenység esetében (kizárólag a LED tv vonatkozásában).

- o) Versenysport igényeinek kiszolgálására alkalmas létesítmények fejlesztései.
- p) Lovassport igényeit is kiszolgáló fejlesztések (pl.: lovarda, istálló, karám stb.) kivéve ökoturisztikai vagy kulturális vonzerőkön alapuló tematikus utak fejlesztéseéhez kapcsolódó lovas pihenőhelyek (pl.: pad, itató stb.) kialakítása, felújítása.
- q) Rendezvények szervezése, megrendezése, lebonyolítása (kivételt képeznek ez alól a kötelező nyilvánosság tevékenység keretén belül megvalósítandó rendezvények, pl. sajtónyilvános, záró rendezvény).
- r) Főtevékenységként kereskedelmi (beleértve saját termék kereskedelmét is) tevékenység célját szolgáló fejlesztés (TEÁOR'08 45-47).
- s) Turisztikai termékcsomagok létrehozására irányuló utazási irodai tevékenység.
- t) Kizárólag kulturális célú felújítás, rekonstrukció, amennyiben reális turisztikai funkciókat és célokat nem tartalmaz.
- u) Egészségügyi turisztikai szolgáltatások kialakítása (meglévő orvosi és egészségügyi kapacitások bővítése, minőségének javítása, valamint új egészségügyi szolgáltatások létrehozása).
- v) Olyan turisztikai információs rendszerek (beleértve információs táblák és pontok, táblarendszerek, informatikai eszközök) kialakítása és működtetése, amelynek célja a projektgazdán kívüli piaci szereplők képviselése.
- w) Azon tevékenységek, amelyek megvalósítása elsősorban a Turisztikai Desztináció Menedzsment Szervezetek feladata, amennyiben azok a projekt tényleges fő célját képezik. Elsősorban az alábbiak:
  - Turisztikai információs rendszerek (beleértve információs irodák és pontok, táblarendszerek, informatikai eszközök) kialakítása és működtetése, amelynek markáns célja más, a projektgazdán kívüli piaci szereplők érdekeinek képviselése.
  - Turisztikai információgyűjtő tevékenység (vonzerőleltár, kutatások), melynek markáns célja más, a projektgazdán kívüli piaci szereplők érdekeinek képviselése.
- x) OTÉK előírásait meghaladó, kapacitáson felüli parkoló kialakítása, fejlesztése.
- y) Kisvasutak, erdei vasutak esetén: új kisvasút építése, gördülőállomány beszerzése.
- z) Új mesterséges és horgásztavak kialakítása, horgásztavak partvédelme, horgásztavak rekonstrukciója (pl.: kotrás, mederrekonstrukció), vízutánpótlás biztosítása, halbetelepítés.

---

¹⁷ A kalandpark olyan szabadtéri park, amely modern, technológiailag fejlett, illetve dinamikus, izgalmas attrakciókat, szórakozási lehetőségeket kínál ide értve az étkezési és a vásárlási lehetőségeket is, belépődíj ellenében. A park belépődíja magában foglalja az összes attrakció használatát. A park befogadóképessége nagy, és minden korosztály számára kínál szórakozási lehetőségeket, meglátogatása egész napos, esetenként többnapos programot is jelent. Nem tekinthető "all inclusive-nak" a kínálat abból a szempontból, hogy az étkezést nem tartalmazza a látogató által kifizetett összeg, abból a szempontból viszont igen, hogy a látogató egy helyen megtalálja mindazon szolgáltatásokat, amelyekre szüksége van. (Forrás: Dr. Puczko László - Dr. Rátz Tamara: A tematikus park mint turisztikai attrakció)

3.4 A projekt műszaki-szakmai tartalmával és a megvalósítással kapcsolatos elvárások

3.4.1 Műszaki, szakmai tartalommal kapcsolatos elvárások

3.4.1.1 Műszaki és szakmai elvárások

A projekt műszaki, szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi elvárások figyelembe vétele szükséges:

I. Az önállóan támogatható tevékenységekre vonatkozóan:

Kizárólag olyan projektek kerülhetnek támogatásra, melyek:

- reális üzleti terven alapulnak és hosszú távon fenntarthatóak;
- a célcsoport igényeinek megfelelően kerülnek kialakításra;
- hozzájárulnak az egy turistára eső költség növekedéséhez;
- hozzájárulnak a látogatószám növekedéséhez.

További speciális előírások:

- a) A fejlesztendő projektnek kapcsolódnia kell más turisztikai szolgáltatásokhoz, már létező attrakciókhoz, vagy a GINOP-ban megvalósuló turisztikai fejlesztésekhez.
- b) 500 millió forint feletti támogatási igény esetén, kizárólag jelentős turisztikai forgalommal rendelkező desztinációkban¹⁸ támogatható turisztikai fejlesztés, azaz
  - a fejlesztendő turisztikai attrakciónak éves szinten legalább 20.000 fős látogatószámmal kell rendelkeznie (projekt benyújtását megelőző teljes év adatainak figyelembevételével), új helyszín fejlesztése esetén 20.000 fős látogatószám elérését kell vállalnia a projekt fizikai befejezését követő első teljes naptári év végére (kivéve kerékpáros-turisztikai projekt esetén). A megnövelt látogatószámot a fenntartási időszak végéig folyamatosan tartani kell. (Konzorciumi projekt esetén a tagoknak együttesen kell teljesítenie a kritériumot.)
  - a projektgazda, vagy konzorcium esetén legalább az egyik konzorciumi partner tagja egy regisztrált TDM szervezetnek **vagy**
  - az adott fejlesztéssel érintett település önkormányzatának idegenforgalmi adóbevétele (IFA) eléri éves szinten¹⁹ az 1 millió forintot (támogatás nélkül értendő). (konzorciumi támogatási kérelem esetén az érintett települések IFA bevételeinek együttes összege).
  - A projektgazda projektzárásra vállalja, hogy a desztinációban működő TDM szervezet teljes jogú tagjává válik, amennyiben nem működik az érintett desztinációban az NGM-nél regisztrált TDM szervezet, akkor az önkormányzat önállóan, vagy a desztináció más településeivel összefogásban létrehozza azt.
- c) A megvalósításhoz szükséges humán erőforrásnak rendelkezésre kell állnia. A projekt szakmai tartalmának kidolgozásában, valamint a megvalósításban részt kell, hogy vegyen egy turisztikai szakértő (szakirányú végzettség (turizmus mellett közgazdász, település/területfejlesztő

¹⁸Fogadótérség (avagy – a turista szemszögéből nézve – az utazási célterület). A desztinációnak képesnek kell lennie a turisták vonzására, majd a szükségleteiket kielégítő valamennyi szolgáltatás nyújtására – komplex turisztikai terméket kell biztosítania

¹⁹ a támogatási igény benyújtását megelőző naptári évben regisztrált adatok alapján

végzettség is elfogadható), és legalább 3 év turisztikai tapasztalat), akinek önéletrajza a projekt menedzsmennteammel közösen bemutatásra kerül az üzleti tervben.

- d) Amennyiben egy önkormányzat a TOP-ból Idegenforgalmi adóbevételét meghaladó összegre pályázik, vállalja, hogy a fenntartási időszak alatt az IFA állami kiegészítését turisztikai célra fordítja. A felhasználásról mind az érintett TDM szervezetnek (amennyiben van), mind az Irányító Hatóságnak évente beszámol.
- e) A fejlesztéssel érintett desztinációban komplexen elérhető turisztikai szolgáltatások (szálláshely, vendéglátás).
- f) A projekt üzleti lehetőséget kell, hogy biztosítson kkv-k számára, amelynek módját projektgazda az üzleti tervében bemutatja.
- g) A turizmus szezonális ingadozásának csökkentése érdekében a támogatott létesítményeknek egész évben, de legalább az év 270 napján nyitva kell tartaniuk. Továbbá az adott turisztikai attrakció főszezonjában heti 5 napon, naponta min. 8 órában kötelező a nyitva tartás, a szünnap nem eshet szombatra, vasárnapra és ünnepnapra (kivéve december 25. és január 1.). A 270 napos nyitvatartási kötelezettség alól kivételt képeznek a természetes fürdőhelyek, amelyek esetében 4 hónapos folyamatos főszezon nyitva tartás az elvárt valamint szabadtéri rendezvényhelyszínek, szabadtéri múzeumok, illetve kisvasutak (kivéve, ha a támogatási igény benyújtásakor egész évben üzemelő létesítmény), ahol évi 200 napos nyitva tartást kell biztosítani.
- h) 150 millió Ft-ot meghaladó támogatással megvalósuló turisztikai attrakciók kialakítása – kivéve kerékpáros-turisztikai útvonal fejlesztése - során kötelező elvárás vendéglátó (pl.: büfé, kávézó, étterem) tevékenység folytatása és ajándékbolt működtetése, vagy legalább ajándéktárgy árusítás biztosítása. A jelzett kereskedelmi funkciók működtetését akár a kedvezményezett, akár külső vállalkozó elláthatja.
- i) A turisztikai attrakciókhoz közterületen létesített parkolókat diszkriminációmentesen hozzáférhetővé kell tenni a nap 24 órájában. 40-nél több parkolóhely létesítésére kötelezett helyszíneken legalább két parkolóhelyen biztosítani kell az elektromos gépkocsi-töltési lehetőség későbbi, burkolatbontás nélkül történő kialakítását.
- j) A támogatott létesítményekben minden esetben biztosítani kell a szelektív hulladékgyűjtés feltételeit mind a látogatóterekben, mind az üzemeltetés során.
- k) A projektnek valós piaci igényre vagy lehetőségre kell megoldást, javaslatot nyújtania, reális tervezésen kell alapulnia, amit az egységes módszertan alapján **Üzleti tervben** (reális, piackutatáson alapuló kereslet-kínálatelemzés, megvalósítható célok, a projektgazda lehetőségeivel összhangban álló, megalapozott üzleti modell és működési feltételek, valós együttműködések bemutatása) támaszt alá. Nem kell üzleti tervet benyújtani a kerékpáros-turisztikai projektekhez kapcsolódóan, ahol elegendő a megadott tartalmú projektterv elkészítése.
- l) Minden projekt esetében kötelező valamilyen szakmai együttműködést megvalósítani, és azok tartalmát és formáját az üzleti tervben/fenntartási tervben bemutatni. Ezek lehetnek más attrakciók, turizmusban érintett szervezetek és kiemelt figyelmet kell fordítani a vállalkozásokkal (kkv-kal) tervezett együttműködésekre.
- m) Részletes **marketingstratégia** készítése szükséges, melynek benyújtására legkésőbb az első mérföldkő keretében sor kell, hogy kerüljön:
  - A marketing tevékenységet, amennyiben létezik az adott desztinációban regisztrált helyi TDM szervezet, annak marketing munkájával összhangban, ahhoz illeszkedve, kapcsolódva kell elvégezni. A **TDM szervezettel** a marketingstratégiáról **egyeztetni szükséges**, ennek igazolására a **TDM szervezet vezetője által kiállított**, a

marketingstratégiára vonatkozó **nyilatkozat benyújtása** szükséges. (Amennyiben az adott desztinációban regisztrált TDM szervezet még nem működik, a nyilatkozat benyújtása nem releváns).

- A marketingstratégia **elfogadása a Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt.** (a továbbiakban: MTÜ Zrt.) előzetes szakmai véleményezéséhez kötött, amelyről a szakmai egyeztetés a **Támogatási Szerződés hatálybalépése után kezdeményezhető.** Az MTÜ Zrt. előzetes szakmai véleményezését követően, a szakmai javaslatokat figyelembe vevő marketingstratégiát a szakmai egyeztetésről kiállított ügynökségi nyilatkozattal együtt szükséges benyújtani. A véleményezési folyamat időigénye legfeljebb 21 nap, amely során az MTÜ Zrt. 7 napon belül reagál a részére véleményezésre megküldött marketingstratégiára, arra 7 napos hiánypótlási felszólítást tehet, majd a hiánypótlás beérkezésétől számítva 7 napon belül kiállítja véleményét a projektgazda részére.
- n) A turisztikai szempontok érvényesülése érdekében a projektgazdának vállalnia kell, hogy legalább a projekt kötelező fenntartási időszakában szakirányú végzettségű, vagy legalább 3 év turisztikai tapasztalattal rendelkező **turisztikai munkatársat** alkalmaz (kivéve kerékpáros turizmus fejlesztésére irányuló projektek esetén). A kritérium meglévő HR kapacitás, munkaerő meglétével is igazolható.
- o) A projektgazdának vállalnia kell, hogy a desztinációban működő TDM szervezet teljes jogú tagjává válik a projekt zárásáig. (Igazolás módja: az NGM-nél regisztrált TDM szervezet nyilatkozata arról, hogy a projektgazda kérvényezte a teljes jogú tagságot.) Amennyiben nem működik az érintett desztinációban az NGM-nél regisztrált TDM szervezet, akkor a projektgazda szándéknyilatkozatban vállalja a belépést a majdani megalakulás esetére. Ebben az esetben nem regisztrált TDM szervezeti tagság igazolása a projektgazda együttműködési szándékának alátámasztását segíti elő, de a regisztrált TDM tagság igazolását és a szándéknyilatkozatot nem helyettesíti.
- p) Amennyiben a fejlesztés világörökségi védőzónában valósul meg, úgy a projektgazdának egyeztetnie szükséges a fejlesztés tartalmáról az érintett világörökségi gondnoksággal. Ezt igazolja legkésőbb az 1. mérföldkő keretében.
- q) Amennyiben a fejlesztés olyan desztinációban valósul meg, ahol az NGM-nél regisztrált TDM szervezet működik, úgy projektgazda vállalja, hogy a projekt tartalmáról egyeztet a helyi / térségi TDM szervezettel, amit legkésőbb az 1. mérföldkő során igazol. Amennyiben a desztinációban nem működik az NGM-nél regisztrált TDM szervezet, a projektgazda erről nyilatkozik.

A) A térségben jelentős kulturális és örökség helyszínek turisztikai fejlesztése

a) A térség kulturális adottságaira építő új vonzerők létrehozása, meglévők fejlesztése

1. Elvárás hogy a megvalósuló attrakciók innovatív elemekben gazdagok legyenek, valós piaci kereslethez kapcsolódjanak, a versenytársaktól megkülönböztethetők legyenek, valamint a fejlesztést egészítse ki a fenntartási időszak folyamán is hatékony marketingtevékenység.
2. A fejlesztést követően a vonzerőnek rendelkeznie kell időjárás-független kínálati elemmel, valamint .szociális blokkal is ellátott fogadó térrel.
3. Vonzerőhöz kapcsolódóan legalább 3 önálló programelem elérhető (pl. tárlatvezetés, , állandó kiállítás, időszaki kiállítás, filmvetítés, koncert, speciális esti nyitva tartás, előadások, animáció, múzeumpedagógia stb.).
4. Interaktív bemutatási módszerek és integrált látogatómenedzsment bevezetésre kerül.
5. A projekt teljes költségvetésének minimum 10%-át szükséges a bemutathatóságot, interpretációt szolgáló tárgyi és immateriális eszközökbe fektetni. Az eszközöknek meg kell

felelnie a célcsoport(ok) igényeinek és élményt kell nyújtaniuk. Kézzelfogható, felülthető, kipróbálható élményeket adó eszközök használata, továbbá modern elektronikus eszközök használata (a megfelelő célcsoportok esetén) elvárt. Ezen tárgyi és immateriális eszközök körébe nem tartoznak bele a kiállítási tárgyak és mindazon eszközök, amelyek eredetiek és védettek.

A bemutathatóságot szolgáló eszközök körébe az alábbiak tartozhatnak (a felsorolás példálózó, tovább bővíthető, de a fenti feltételnek mindenképpen meg kell felelnie):

- viselhető, tapintható, kipróbálható tárgyi eszközök, így jelmezek, fegyver másolatok stb.,
  - replika enteriőrök (korhű, nem eredeti, kipróbálható bemutatáshoz),
  - bemutatást segítő informatikai eszközök, így kivetítő (projektor), hologram, számítógép-rendszer (desktop, szerverek, indokolható esetben laptop),
  - audioguide rendszerek, amennyiben kiegészülnek egyéb, modernebb rendszerekkel,
  - virtuális vagy kiterjesztett valóságot és más technikát használó viselhető ill. hordozható eszközök (szemüveg, sisak stb.),
  - érintőképernyős rendszerek,
  - wi-fi vagy más, a bemutatást szolgáló, vezeték nélküli hálózat kiépítéséhez szükséges eszközök,
  - a turistákról automatikusan vagy animátor által készített fényképek elkészítéséhez szükséges eszközök (kihelyezett webkamera, korhű háttérrel adó paraván, állvány, stb.),
  - a fentiekhez szükséges „normál” eszközök, így lcd monitorok, mikrofon, hangszóró stb.,
  - a bemutatáshoz szükséges immateriális javak, így bemutató film, működtetéshez szükséges szoftverek, bemutató animációk stb.
6. A vonzerő profiljának megfelelő turisztikai rendezvények szervezésére évi minimum 4 alkalommal sor kerül.
  7. Vonzerőnek rendelkeznie kell a sikeres piacra jutást segítő tematikával és egységes arculattal.
  8. Az információk többnyelvű elérhetőségét biztosítani szükséges (személyzet, táblázás, prospektus).
  9. Életkor-független, családbarát megoldások alkalmazását be kell építeni a fejlesztésbe.
  10. Speciális szolgáltatások, egyediségek, USP-k²⁰ kidolgozása a fejlesztés részét képezi.

b) Rendezvények infrastrukturális háttérének fejlesztése

1. Önálló vonzerőt képviselő, már működő, külföldi látogatók érdeklődésére is számot tartó kulturális rendezvények helyszínének infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása.

Kizárólag olyan helyszín fejlesztése részesülhet támogatásban, ahol **a rendezvény**:

- legalább 3 alkalommal már megrendezésre került;
- hagyományosan megrendezésre kerül (évente / kétévente);
- meghatározza a turisztikai arculatot;
- programterv / struktúra legalább 5-6 különböző programból áll, és legalább egy fél évvel a rendezvény megvalósítása előtt ismert;

---

²⁰ Az USP a Unique Selling Proposition rövidítése, turisztikai termék esetén a USP olyan egyedi adottságot/adottságokat, kínálatot takar, amely alapján a potenciális vendég az adott desztinációt választja. Az USP a kiemelt, a konkurenciától megkülönböztető, speciális vonzerővel bíró termékeket, szolgáltatásokat tartalmazza.

- a támogatási kérelem benyújtást megelőző legutolsó rendezvény látogatószáma elérte az 5 ezer főt (ez igazolható az értékesített belépőjegyekkel, vagy hatástanulmánnyal);
- saját bevétellel rendelkezik (jegybevétel, bérleti díjból származó bevétel);
- költségvetésének legalább 10%-át marketingre fordítja.

2. Vonzerőhöz kapcsolódó rendezvényhelyszínek fejlesztése

Rendezvényhelyszín olyan vonzerőhöz kapcsolódóan kerülhet kialakításra:

- amelynek éves belépőjeggyel igazolt látogatószáma elérte az 10 000 főt, vagy projektgazda vállalja, hogy a megvalósított helyszínen belépőjeggyel igazolt látogatószáma a fenntartás első teljes évében eléri az 5000 főt. (kivéve 500 millió Ft feletti támogatási igény lásd. 3.4.1.1 b.) pont, illetve 225 millió Ft feletti támogatási igény, lsd. indikátortábla által meghatározott feltételek.²¹
- A kialakításra kerülő rendezvényhelyszínekhez kapcsolódóan évente legalább 6 turisztikai rendezvény kerül megszervezésre.

c) **Kulturális vonzerőkön alapuló térségi hálózatok kialakítása**

1. A település és/vagy a terület (akár az egész megye) releváns, turisztikai szempontból fontos pontjait (attrakciók/szolgáltató létesítmények) érintse/kösse össze;
2. Az út egyértelmű kulturális tematikára épül, és különböző termék/programcsomagokat biztosít:
  - bejárhatóság/közlekedési eszköz szerint
  - célcsoportok szerint
  - időtartam szerint (pl. fél napos/1 napos/2 napos programozással)
3. Az útvonal egyes állomásain, állomásonként legalább 2 önálló programelem elérhető (pl. tárlatvezetés, állandó kiállítás, időszaki kiállítás, filmvetítés, koncert, speciális esti nyitva tartás, ismeretterjesztő előadások, - animáció, múzeumpedagógia, kézműves foglalkozások stb.);
4. Megfelelő információs eszközök használata: honlapok, információs és tájékoztató táblák, jelek, piktogramok épületen belül, és kívül, on-line eszközök egységes arculattal;
5. Játzó- és/vagy pihenőhely kialakítása legalább az út egy állomásához kapcsolódóan;
6. Vendéglátó egység és az attrakcióra jellemző emléktárgyakat, helyi termékeket árusító ajándékbolt biztosítása, illetve legalább ajándéktárgy árusítás az út legalább egy állomásához kapcsolódóan;
7. Egyszerű megközelíthetőség: a helyszínre való megérkezés (egyéni/közösségi közlekedés), eligazodás, parkolás, a turisták tájékoztatását elősegítő jelek (épületen kívül) figyelembevételével;
8. Az útvonal akár önálló turisztikai terméként is kiejánlható, programozható;
9. Az út elemei (az attrakciók) garantáltan hozzáférhetőek, a látogathatóság, ill. a nyitva tartás folyamatosan biztosított;
10. Valós együttműködésen alapul, ahol folyamatos a kapcsolat a tematikus útvonal attrakcióit és szolgáltatásait koordináló szervezet valamint szolgáltatók között. Az útvonal állomásain biztosítani szükséges az útvonal további állomásaira vonatkozóan a belépőjegy-vásárlási lehetőséget.

²¹ Tekintettel arra, hogy kulturális helyszínek fejlesztése esetén az elvárt indikátor 45.000 Ft támogatásonként 1 látogató növekmény, 225 millió forintnál magasabb támogatási összegnél már 5000 főnél magasabb látogatószám növekményt kell a fejlesztésnek elérnie.

B) Ökoturisztikai fejlesztések

a) Természeti értékek bemutatására alkalmas helyszínek (Pl.: Natura 2000 területek, natúrparkok, vadasparkok, állatkertek, történeti és gyűjteményes növénykertek, egyéb természeti területek) ökoturisztikai fejlesztései.

1. Vonzerőhöz kapcsolódóan legalább 3 önálló programelem elérhető (pl. életkor-független, családbarát megoldások, interaktív bemutatási módszerek, tárlatvezetés, filmvetítés, speciális nyitva tartások, előadások, állatsimogató, animáció, szemléletformáló, ismeretterjesztő rendezvények, előadások, környezeti nevelés (szórakoztatva tanítás), bemutatók, kézműves foglalkozások, látványtetés).
2. A vonzerő profiljának megfelelő turisztikai rendezvények szervezésére évi minimum 3 alkalommal sor kerül.
3. Vonzerő rendelkezik a sikeres piacra jutást segítő tematikával és egységes arculattal.
4. A beruházás részeként kötelező speciális szolgáltatások, egyediségek, USP-k kidolgozása.
5. A látogató- és családbarát ökoturisztikai bemutatóhelyek tervezéséhez és kialakításához készített útmutatóban foglaltak iránymutatásait szükséges figyelembe venni.

b) Kisvasutak, erdei vasutak (kizárólag keskeny nyomtávú) turisztikai infrastruktúrájának fejlesztése

1. Vonzerőhöz kapcsolódóan legalább 3 önálló programelem elérhető (pl. életkor-független, családbarát megoldások, interaktív bemutatási módszerek, tárlatvezetés, filmvetítés, speciális nyitva tartások, előadások, állatsimogató, animáció, szemléletformáló, ismeretterjesztő rendezvények, előadások, környezeti nevelés (szórakoztatva tanítás), bemutatók, kézműves foglalkozások, látványtetés).
2. A vonzerő profiljának megfelelő turisztikai rendezvények szervezésére évi minimum 3 alkalommal sor kerül.
3. Vonzerő rendelkezik a sikeres piacra jutást segítő tematikával és egységes arculattal.
4. A beruházás részeként kötelező speciális szolgáltatások, egyediségek, USP-k kidolgozása.
5. Elvárás, hogy a kisvasút menetrendjének összehangolásra kerüljön a környező, kisvasúttal megközelíthető turisztikai attrakciók nyitva tartásával, illetve a kisvasút elérhetősége szempontjából releváns tömegközlekedési eszközök menetrendjével.
6. A látogató- és családbarát ökoturisztikai bemutatóhelyek tervezéséhez és kialakításához készített útmutatóban foglaltak iránymutatásait szükséges figyelembe venni.

C) Aktív turizmushoz kapcsolódó fejlesztések

a) Kerékpáros turizmus fejlesztése

1. A turisztikai célú kerékpáros útvonalak fejlesztése és műszaki kialakítása az ÚT 2-1.203 (e-ÚT 03.04.11:2010) „Kerékpárforgalmi létesítmények tervezése” c. Útügyi Műszaki Előírás (a továbbiakban: ÚME) alapján történhet.
2. A tervezett kerékpáros-turisztikai útvonalhálózat fejlesztése akkor támogatható, ha turisztikai attrakcióhoz kapcsolódik, vagy az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: OTrT) alapján vagy megyei kerékpáros-turisztikai koncepcióban rögzített nyomvonal része, vagy ezen nyomvonal attrakcióhoz vezető leágazása.
3. A támogatás feltétele, hogy projektgazda (illetve konzorcium esetén annak tagja, tagjai) vállalja a fejlesztéssel érintett szakasz karbantartását a fenntartási időszakban.
4. Amennyiben a kerékpáros-turisztikai útvonal kizárólag lakott területen belüli szakaszt tartalmaz, a beruházást az adott településre elkészített kerékpárforgalmi hálózati tervvel is szükséges megalapozni a TOP-3.1.1 vagy TOP-6.4.1 felhívásokban előírtak szerint.

5. A fejlesztés tervezett helyszínéről, tartalmáról egyeztetni szükséges a Kerékpáros Magyarország Szövetséggel. Az egyeztetésről a projektgazda, illetve a szövetség által aláírt jegyzőkönyvet vagy emlékeztetőt kell készíteni, amelyet legkésőbb az első mérőföldkőhöz kapcsolódóan kell benyújtani.
6. A kerékpáros turisztikai projektekre vonatkozóan **fenntartási tervet kell készíteni**, amelynek az alábbi információkat kell tartalmaznia:
  - Fel kell mérni a térségi vonzerőket, korlátozó tényezőket, szolgáltatási kínálatot, potenciális utakat és (lehetőség szerint térinformatikai alapon, marketingszemlélettel) értékelni szükséges azokat a különféle kerékpáros-turisztikai célcsoportok szempontjából.
  - Ki kell választani a térség kerékpáros-turisztikai célcsoportjait (kerékpározási stílus, földrajzi elhelyezkedés, fizetőképesség, kor szempontjából).
  - Meg kell határozni a térség kerékpáros-turisztikai profilját, üzenetét.
  - Meg kell vizsgálni a releváns intermodális kapcsolatokat, és a releváns intermodális csomópontokra tekintettel, azokat lehetőség szerint bevonva, preferálva szükséges a projektet tervezni.
  - Térképen kell ábrázolni a releváns kerékpáros-turisztikai gerinchálózatot, az ahhoz történő ráhordást és kapcsolódást a kapcsolódó útvonalak bemutatásával együtt.
7. A térségi kerékpáros turisztikai projekteknek az alábbi **műszaki követelményeknek** kell megfelelnie:
  - Kizárólag olyan (közlekedésfejlesztési) beruházás támogatható, amely eredményeként egyetlen fenntartható közlekedési mód sem kerül hátrányosabb helyzetbe a fejlesztést követően (pl.: nem elfogadható, ha a kerékpárosok útjukat hálózaton belüli „szakadási pont” kialakulása miatt szabályosan csak gyalogként folytathatják).
  - Kerékpáros-turisztikai szolgáltatások fejlesztése kizárólag olyan helyen lehetséges, amely a meglévő vagy létrejövő kiépített vagy kijelölt elemekből álló kerékpáros-turisztikai hálózaton megszakítás nélkül, közvetlenül és biztonságosan elérhető.
  - A tervezett hálózat vonalán 10 km-enként pihenőhelyeket kell kialakítani lehetőség szerint meglévő vendéglátó, vagy egyéb turisztikai szolgáltatáshoz kapcsolódóan. A pihenőhely minimális tartalma pad, asztal, szemetes, kerékpártámasz, választható eleme: esővédő, vízcsap, információs tábla, elektromos kerékpár töltőhely, WC, pelenkázó, wifi, stb.
  - Kerékpárforgalmi létesítmény építése, felújítása, kijelölése és a kijelölt útvonalak rendezése – a kapcsolódó minimális kerékpárosbarát szolgáltatások nélkül – önállóan nem támogatható.
  - A kerékpárosbarát projektek keretében az alábbi szolgáltatások biztosítása kötelező a szükséges feltételeket biztosító vállalkozó bevonásával vagy a projektgazda saját megvalósításában:
    - kerékpártároló, kerékpártámasz vagy kerékpáros parkoló kialakítása (amelyek az ÚME-nek megfelelnek);
    - kerékpárosoknak szóló információszolgáltatás;
    - alapvető szerviz egységcsomag(ok) biztosítása, melynek tartalma: fék, váltó, gumi szereléséhez szükséges szerszámok, gumijavító szett; kerékpár pumpa.
    - A szervizszolgáltatást a fejlesztett útvonal mentén 20 km-en belül kell megszervezni, a terepre kiszálló műszaki elsősegély szolgáltatást a térségben működő műszaki szervizszolgáltatást nyújtó vállalkozások bevonásával szükséges biztosítani.
  - A kerékpáros-turisztikai projekteknek minden esetben kell térségi attrakciókra, kerékpárosbarát vállalkozói szolgáltatási kínálatra alapozott promóciós, marketingelemeket és – amennyiben jelenleg nem megoldott, és a fejlesztés kerékpárforgalmi létesítmény fejlesztését is tartalmazza – a kerékpárutak kitáblázását tartalmaznia. (Kitáblázás: kerékpárút kialakítása, fejlesztése esetén közlekedési és turisztikai jelzések, kisléptékű fejlesztés esetén turisztikai jelzések kihelyezése.)

- A szervizeszközök és információs szolgáltatások biztosítását valamennyi kerékpáros részére szabad hozzáférést, és a pótalkatrészeket (pl.: kerékbelső) pótlási áron, nyereség nélkül kell biztosítani.
- Meglévő kerékpárforgalmi létesítmény korszerűsítése abban az esetben támogatható, ha annak jelenlegi burkolatszélessége elmarad az ÚME-ban rögzített értékektől, vagy a burkolatminősége fényképekkel igazolhatóan a kerékpáros közlekedés számára nem megfelelő minőségű.
- Létesítmény építése vagy kijelölése esetében az e-ÚT 03.04.11 Kerékpárforgalmi létesítmények építése útügyi műszaki előírásban rögzített műszaki feltételek betartása kötelező, kizárólag a műszaki előírásnak megfelelő tevékenységek támogathatók.
- Turisztikai fejlesztéseknél az ÚME 6. A létesítmények kiválasztásának és elhelyezésének szempontjai fejezetének 6.2.1 Vegyes forgalom tartománya és 6.2.2 Átmeneti tartomány eseteiben egyaránt létesíthető önálló, gépjármű- és közúti-forgalomtól elválasztott kerékpárforgalmi létesítmény, azonban ha a közút forgalma a vegyes forgalom tartományába esik (ÁNF értéke kisebb, mint 2000 E/nap), indoklást szükséges benyújtani az elválasztott létesítmény választásának az alátámasztásához. Az indoklást kerékpáros civil szervezet nyilatkozatával is alá kell támasztani.
- A kerékpárforgalmi létesítmény típusának és szélességének a meghatározásakor figyelemmel kell lenni a gyalogos forgalom nagyságára, az ÚME 6.3 Elválasztás a gyalogosforgalomtól pontja szerint. A feltétel teljesítéséhez előzetesen a kerékpáros és a gyalogos forgalom nagyságának a felmérése szükséges a gyalogos- és kerékpáros forgalom elválasztott vagy elválasztás nélküli vezetési módjának a kiválasztásához.
- A kerékpárforgalmi létesítmények felületének egyenletesnek, simának, döccenőmentesnek kell lennie, emellett biztosítani kell a megfelelő vízelvezetést. Térkő burkolat kiépítése kizárólag indokolt esetben, örökségvédelmi hivatal előírása alapján (műemléki környezetben, vagy műemléki jellegű területen) történhet. Térkő burkolat kiépítése kizárólag hézagmentesen illeszkedő térkő típus alkalmazásával történhet. Nem hézagmentes térkő gyalogos-burkolat alkalmazása esetén a kerékpáros közlekedés útvonalat hézagmentesen illeszkedő térkő típussal szükséges kialakítani. A térkő burkolatú útpálya nem lecsapott élű, zökkenőmentes, minél nagyobb méretű elemekből készüljön. Minimális vastagsága 60 mm, kapubejáróknál 80 mm legyen. Térkő burkolat alá hidraulikus kötésű alapréteg építése szükséges. A térkő burkolat széleit szegéllyel vagy szegély elemekkel kell lezárni.
- Az OTrT alapján az elsőrendű hálózati elemekre 20 km/h feletti forgalomra szükséges a létesítménytípust és annak burkolatszélességét tervezni.
- Kerékpártámaszok, parkolók és tárolók kialakítása esetén az ÚME 11. fejezetének a betartása kötelező.
- Építéssel nem járó kerékpáros-turisztikai vagy kerékpárosbarát fejlesztés esetén, amikor eszközök (pl.: szervizcsomag, vagy wi-fi pont) kerülnek elhelyezésre a kerékpárosok részére, az elhelyezést biztosító helyszín tulajdonviszonya nem kerül ellenőrzésre, az eszközök elhelyezéshez és fenntartásához tulajdonosi vagy üzemeltetői hozzájárulás szükséges.
- Kerékpárút fejlesztést is tartalmazó, támogatást elnyert projekt záró kifizetési kérelméhez csatolni szükséges a Kerékpárút Nyilvántartó Rendszer (KeNyí) feltöltéséről szóló Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Kerékpáros Koordinációs Főosztály(a továbbiakban: NFM KKF) igazolását. Az adatszolgáltatás összeállításához és benyújtásához szükséges formanyomtatványok a www.kenyi.hu valamint a www.kertam.hu NFM KKF által üzemeltetett honlapokról tölthetők le.
- Amennyiben a beruházás megvalósításához autóbuszöblök felújítása, kiépítése vagy áthelyezése szükséges, a buszöblöt kizárólag bazaltbeton, vagy azzal megegyező teherbírású burkolattal és merev pályaszerkezettel alakítható ki, ettől eltérő burkolattípus

csak kivételesen választható részletes tervezői indoklás alapján pl.: a forgalmi viszonyokra, a járatsűrűsége, vagy a zajterhelés csökkentésére hivatkozva!

b) Természetes fürdőhelyek (a 78 / 2008. (IV.3). Korm. rendelet alapján a fürdőzési célra engedélyezett víz és a hozzá tartozó vízparti terület) turisztikai infrastruktúrájának fejlesztése

- Új medence nem létesíthető.
- A strandok fejlesztése esetén előnyt jelent, ha a támogatást igénylő vállalja, hogy a téli időszakban kulturált helyet biztosít a horgászoknak, illetve a téli sportolásnak.

c) Vízi turizmus fejlesztése a térség természeti adottságaira épülő aktív turisztikai kínálatának bővítése érdekében

- A fejlesztés tervezett helyszínéről, tartalmáról egyeztetni szükséges a Magyar Kajak-Kenu Szövetséggel. Az egyeztetésről a projektgazda, illetve a szövetség(ek) által aláírt jegyzőkönyvet vagy emlékeztetőt kell készíteni, amelyet legkésőbb az első mérőidőponthoz kapcsolódóan kell benyújtani.

d) Horgászturizmus fejlesztése

- A turisztikai célú fejlesztésnek a természetes vizek mellett kialakított horgász helyek, illetve meglévő horgásztavak infrastrukturális fejlesztését kell eredményeznie, pl.: öltözők, mosdók, stégek, közösségi terek kialakítása, fejlesztése révén.
- A tevékenység keretében nem támogatható új horgásztavak kialakítása illetve halbetelepítés.

D) Az önállóan támogatható tevékenységek (A-C) elemeire épülő turisztikai termékcsomagok létrehozása

A termékcsomagok összeállításánál az egyes önállóan támogatható tevékenységeknél előírt feltételeknek kell megfelelni.

E) Jelentős turisztikai attrakcióval rendelkező települések turisztikai infrastrukturális és szolgáltatói hiányosságainak felszámolása a komplex élményszerzés érdekében

1. Kizárólag olyan attrakcióhoz kapcsolódóan valósítható meg fejlesztés, amelynek belépővel igazolt látogatószáma eléri a 20 000 főt.
2. A komponens keretében kizárólag olyan fejlesztési elemek támogathatóak, amelyek jelenleg a vonzerő vagy környezetének infrastrukturális hiányosságai közé sorolhatók, ugyanakkor fejlesztésük pozitívan befolyásolja a turisták településen eltöltött idejének minőségét és hosszát.
3. A fejlesztésnek a turisták igényeire kell fókuszálnia, egyéb településfejlesztési elemek nem támogathatóak.
4. A fejlesztéseket a környezeti szempontok figyelembevételével (amennyiben releváns környezeti hatástanulmány alapján) kell megvalósítani.

II. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységekre vonatkozóan:

a) Vonzerőhöz kapcsolódó üzleti marketing-tevékenységgel kapcsolatos elvárások:

1. Részletes marketingstratégián alapul;
2. Konkrét promóciós akciókra bontott és előzetesen beárazott;
3. Korszerű, hatékony on-line eszközöket helyezi előtérbe;
4. Célcsoportorientált szemléletű: a fejlesztés tervezett célcsoportjának igényeit, fogyasztói sajátosságait figyelembe veszi.

b) Azbesztmentesítés

Amennyiben a beruházással érintett épület / épületrész szórt azbesztet tartalmaz, úgy a támogatást igénylő számára kötelező a szórt azbeszt mentesítés elvégzése, amelynek költsége elszámolható a projektben. A szórt azbeszt mellett az épületszerkezetek egyéb azbeszttartalmú anyagainak mentesítése nem kötelező elvárás, azonban javasolt és elszámolható a projekt költségvetésében.

c) Akadálymentesítés

A közszolgáltatást végző, közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat²² lebonyolító épület/épületrész építése/felújítása során kötelező az akadálymentesítés.

1. Ingatlan felújítás, bővítés, átalakítás esetén a beruházásnak meg kell felelnie a **projektarányos akadálymentesítés követelményeinek**²³:

A projekttel érintett ingatlanon végrehajtott bármely fejlesztési tevékenység során figyelembe kell venni az összes érintett fogyatékosági csoportra vonatkozó akadálymentesítési követelményeket. Ez festés/mázolásnál a vakok és gyengénlátók érdekében, a megfelelő szíkontrasztok kialakítását jelenti (nyílászáró tokszerkezeteinek falfelülettől és/vagy ajtólaptól eltérő színű mázolása). Elektromos hálózat teljes felújításánál pl.: a helyiségek kapcsolóit a mozgáskorlátozottak számára elérhető magasságba kell áthelyezni. Az akadálymentesség projektarányos teljesülése egy preventív, megelőző gondolkodásmódot jelent, célja, hogy a projekt keretében érvényesüljenek az egyetemes tervezés elvei.

A fejlesztéssel érintett valamennyi, közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat lebonyolító épület/épületrész tekintetében – függetlenül az infrastrukturális beruházás tárgyától – a projekt keretében biztosítani kell **az épület bejáratának (a bejárat megközelíthetőségével együtt) és legalább egy mellékhelyiségének** az elérési útvonal biztosításával történő, valamennyi fogyatékosági csoportra kiterjedő komplex (fizikai és info-kommunikációs) akadálymentesítését.

Amennyiben az épület műszaki-fizikai adottságai miatt az akadálymentes mellékhelyiség a földszinten nem alakítható ki, úgy azt egyéb épületszinten kell kialakítani. Ebben az esetben meg kell oldani az épületszintek közötti akadálymentes közlekedést is. Az akadálymentes mellékhelyiség földszinten történő kialakíthatóságának műszaki-fizikai akadályairól rehabilitációs környezettervező szakmérnök/szakértő által kiadott indokolást kell benyújtani.

A tervezés és megvalósítás során kötelező az építési-műszaki tervdokumentáció akadálymentesítés szempontjából releváns részének az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet (a továbbiakban: OTÉK) előírásainak betartása. Az előírások betartásához és a kivitelezéshez ajánlasként a Felhívás mellékletét képező „Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez” c. dokumentum nyújt segítséget.

Az akadálymentesítés részleges kialakítása kizárólag csak abban az esetben lehetséges, amennyiben a műszaki adottságok alapján nem megfelelően biztosítható a fejlesztés akadálymentes kialakítása, erről a rehabilitációs környezettervező szakmérnöknek/szakértőnek és tervezőnek együttesen szükséges nyilatkoznia.

E követelmény alól mentesülhetnek, az országos műemléki védelem, vagy műemléki jelentőségű területen, illetve műemléki környezetben elhelyezkedő épületek (bármely fogyatékosági csoport számára tervezett beavatkozás esetén). Továbbá az általános hatáskörű építési igazgatás által kiadott építési engedélyben foglaltak szerint a helyi

²² Jelen pontban a közszolgáltatás fogalmába a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. tv 4. § f) pontjában megadott meghatározások mindegyike beleértendő.

²³ A közhasználatú épületek mindenki által használható részeiben.

védelem alatt álló objektumok; de ezek esetében is törekedni kell az akadálymentesítésnek legalább részleges, az örökségi értékek sérelme nélkül elérhető szintű megvalósítására. A részletesebb szabályokat a jelen Felhívás mellékletét képező „Akadálymentesítési feltételek az örökségvédelmi szempontból érintett objektumok esetében” című dokumentum tartalmazza.

Amennyiben a projektben csak eszközbeszerzés történik az akadálymentesítés nem kötelező.

2. Új építés esetén teljeskörű (nem projektarányos) komplex akadálymentesítést kell megvalósítani.

Az építési-műszaki tervdokumentáció akadálymentesítés szempontjából releváns részének az OTÉK előírásainak kell megfelelni.

Felújítás, bővítés, átalakítás és új építés esetén egyaránt csak olyan projektjavaslatok valósíthatók meg, amelyek építési engedélyezési tervdokumentációja, illetőleg az alapján, az építésügyi hatóság által kibocsátott jogerős és végrehajtható építési engedélye megfelel a hatályos OTÉK előírásainak. Az építési szabályoknak való megfelelést az építésügyi hatóság által kibocsátott jogerős és hatályos építési engedély bizonyítja.

3. Rehabilitációs környezettervező szakmérnök/szakértő bevonása szükséges az infrastrukturális fejlesztést (ingatlan felújítás, bővítés, átalakítás, új építés) tartalmazó projektek esetében az akadálymentes előírásoknak való megfelelés érdekében. A projekt műszaki előkészítésében, a tervezés során és a projekt műszaki megvalósításában is szükséges bevonni a rehabilitációs környezettervező szakmérnököt/szakértőt.

A tervezés során a műszaki dokumentumok részeként akadálymentesítési tervfejezetet kell benyújtani. A fejezetnek ki kell térni a jelenlegi állapot bemutatásra és fennálló problémákra hozzáférési szempontból, valamint be kell mutatni probléma megoldására tervezett minden akadálymentesítésre irányuló fejlesztést, lépést (beleértve pl. az ügyfélfelvétel rendszerét, a honlap akadálymentesítését) továbbá a fejezet végén nyilatkozni szükséges arról, hogy a tervezett fejlesztés megfelel az akadálymentesítés követelményeinek. A fejezetnek továbbá szükséges kitérni az egyetemes tervezés elveinek bemutatására, arra, hogy a létesítmények, a térhasználat, a közlekedési kapcsolatok tervezésekor a támogatást igénylő figyelembe veszi és érvényesíti az egyetemes tervezés elveit, azaz a nők és férfiak igényeit, az idősek, a fogyatékosok és a gyermekek igényeit. A tervfejezetet a tervezőnek és a rehabilitációs környezettervező szakmérnöknek/szakértőnek is szükséges aláírnia.

A kivitelezés végén a rehabilitációs környezettervező szakértő/szakmérnök által aláírt nyilatkozatot szükséges benyújtani az akadálymentesítés megvalósulásáról a záró beszámolóban. (A nyilatkozatban szükséges kitérni arra, is, hogy ha van eltérés a tervezetthez képest.)

d) Energiahatékonysági intézkedések:

A projekttel érintett épületen végrehajtott infrastrukturális beruházás minden tevékenység-elemének végrehajtása során érvényesíteni szükséges az energiahatékonysági korszerűsítés szempontjait az épületek külső határoló szerkezeteinek korszerűsítése (pl.: utólagos külső hőszigetelés, nyílászárók cseréje) és/vagy a fűtési és/vagy HMV (használati meleg víz) rendszer korszerűsítése révén. Amennyiben egy fejlesztéssel érintett épület a 176/2008. (VI.30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Tanúsítási Kormányrendelet) hatálya alá tartozik, úgy arra vonatkozóan a lenti beruházási esetek és azok alpontjai a relevánsak.

Önálló rendeltetési egység: Az adott épületen belül támogatható funkciót ellátó, meghatározott rendeltetés céljára önmagában alkalmas helyiség vagy helyiségcsoport, amelynek a szabadból vagy az épületen belüli közös közlekedőből nyíló önálló bejárata van.

7/2006. (V.24.) TNM rendelet (a továbbiakban: TNM rendelet): a felújítás engedélyezésének időpontjában hatályos, az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló rendelet.

7/2006. (V.24.) TNM rendelet (a továbbiakban: TNM rendelet):

- engedélyköteles tevékenység esetén: a felújítás engedélyezésének időpontjában hatályos, az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló rendelet.
- nem engedélyköteles tevékenység esetén: a felújítás időpontjában hatályos, az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló rendelet.

I. Meglévő épületet érintő felújítás esetén:

1. Részleges szigetelés nem támogatott a tárgyi felhívásban, csak az egész épület szigetelése támogatható oly módon, hogy a beruházást követően a vizsgált épület legalább a Tanúsítási Kormányrendelet szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába essen a fejlesztést követően.

Ez alól kivétel az az eset, ha az adott épület a teljes határoló felületének több mint 75%-ában a támogatási igény benyújtását megelőzően már felújításra került úgy, hogy az akkor felújított épületrész megfelelt a TNM rendelet releváns pontjában megfogalmazott szabályozás szerinti épületszerkezeti értékeknek. Ebben az esetben az adott épület fennmaradó részének felújítása (szigetelése, nyílászáró cseréje) a TNM rendelet 6. § (5) bekezdésének a) és c) pontjaiban megfogalmazott szabályozás szerint támogatható, amit tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani.

2. Nyílászáró csere támogatható épület szinten teljes körűen, amennyiben a teljes épület legalább a Tanúsítási Kormányrendelet szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik a fejlesztést követően. Amennyiben az épületen belül támogatható és nem támogatható funkció is működik, akkor az épület szintű teljes körű nyílászárócsere korszerűsítés költségeiből a támogatható funkciókra jutó költségrész a támogatható, az egyéb funkciókra jutó költségrészt pedig önerőből szükséges finanszírozni.
3. Nyílászáró csere támogatható részlegesen (pl. az épületen belüli önálló rendeltetési egységet alkotó, támogatott funkciót ellátó helyiség nyílászáróinak cseréje) az alábbiak szerint:
  - a.) Nem jelentős felújítás esetén: az önálló rendeltetési egységet alkotó helyiség felújítással érintett szerkezetének (nyílászáróinak) a „7/2006. (V. 24.) TNM rendelet az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról” 1. melléklet I. részében foglalt követelményeknek kell megfelelnie, amit tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani.
  - b.) Jelentős felújítás esetén: amennyiben a teljes épület legalább a Tanúsítási Kormányrendelet szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik a fejlesztést követően.

Jelentős felújítás: a határoló szerkezet (az egész épületkomplexum vonatkozásában) összes felületének legalább a 25%-át érintő felújítás

4. Épület szintű fűtési és/vagy HMV rendszer korszerűsítése támogatható, amennyiben a teljes épület legalább a Tanúsítási Kormányrendelet szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik a fejlesztést követően. (Egy rossz állapotban lévő épület esetén nagy valószínűséggel külső határoló szerkezet korszerűsítést – lásd I.; II. pont – is el kell végezni ahhoz, hogy ezen feltétel teljesüljön.) Amennyiben nem támogatott funkció is működik az épületben, úgy a költségeket arányosítással szükséges szétosztani. Az épület szintű teljes fűtési és/vagy HMV rendszer korszerűsítés költségeiből a támogatható funkciókra jutó költségrész a támogatható, az egyéb funkciókra jutó költségrészt pedig önerőből szükséges finanszírozni. Fűtési és/vagy HMV rendszer korszerűsítése esetén az építési-szerelési munkával érintett gépészeti rendszereknek meg kell felelniük a „7/2006. (V. 24.) TNM rendelet az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról” 1. melléklet V. részében foglalt követelményeknek, amit tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani.
5. Részleges fűtési rendszer korszerűsítés abban az esetben támogatható, ha csak a támogatható funkciót ellátó önálló rendeltetési egységben történik fűtési rendszer

korszerűsítés. (Jellemzően ilyenek lehetnek a radiátor és/vagy radiátorszelep cserék, helyiség hőmérsékletet szabályozó eszközök beépítése stb.) Ez esetben az önálló rendeltetési egységet alkotó helyiség nyílászáróinak is meg kell felelnie a „7/2006. (V. 24.) TNM rendelet az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról” 1. melléklet I. részében foglalt követelményeknek, - nem megfelelés esetén az adott nyílászárókat cserélni kell - amit tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani. Továbbá fűtési rendszer korszerűsítése esetén az építési-szerelési munkával érintett gépészeti rendszereknek meg kell felelniük a „7/2006. (V. 24.) TNM rendelet az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról” 1. melléklet V. részében foglalt követelményeknek, amit tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani.

II. Meglévő épület bővítése esetén:

1. A bővítés mértéke nem haladja meg a bővítendő épület hasznos alapterületének 100%-át:

A kibővített épületrészt is magában foglaló teljes épületnek kell legalább a Tanúsítási Kormányrendelet szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esnie a fejlesztést követően.

2. A bővítés mértéke meghaladja a bővítendő épület hasznos alapterületének 100%-át:

A kibővített épületrészt is magában foglaló teljes épületnek kell legalább a Tanúsítási Kormányrendelet szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esnie a fejlesztést követően.

Az építési-szerelési munkával érintett gépészeti rendszereknek mindkét esetben meg kell felelniük a „7/2006. (V. 24.) TNM rendelet az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról” 1. melléklet V. részében foglalt követelményeknek, amit tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani.

II.3 Új épület építése esetén:

Új épületet úgy kell tervezni, kialakítani, megépíteni, hogy annak energetikai jellemzői megfeleljenek a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet előírásainak, amit tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani.

A beruházások igazolása:

Fejlesztés előtti állapotra: A Tanúsítási Kormányrendelet szerinti energetikai tanúsítványt (amennyiben még nem áll rendelkezésre) el kell készíteni az infrastrukturális fejlesztéssel érintett épületre, vagy önálló rendeltetési egységre legkésőbb a beruházás megkezdését megelőzően.

Fejlesztés utáni állapotra: A megvalósult fejlesztések energetikai hatásait bemutató Tanúsítási Kormányrendelet szerinti energetikai tanúsítványt el kell készíteni legkésőbb a projekt záró kifizetési kérelmének benyújtásáig.

A beruházások igazolásának követelményei alól tervezői nyilatkozat alapján mentesülhetnek az országos műemléki védelem alatt álló, vagy műemléki jelentőségű területen, illetve műemléki környezetben elhelyezkedő épületek, továbbá az általános hatáskörű építési igazgatás által kiadott építési engedélyben foglaltak szerint a helyi védelem alatt álló objektumok, amennyiben olyan kis mértékű korszerűsítés engedett meg az épületen - tekintettel a védett értékek megőrzésére- hogy az nem fogja módosítani az épület besorolását.

e) Parkolóhely építés és felújítás esetén az elektromos járművek használatához szükséges alapvető töltő-infrastruktúra kiépítése az alábbiak szerint támogatható:

a) „A” típusú (normál)töltőberendezés esetén:

- 2 x legfeljebb 22 kW teljesítményű (azaz két 22 kW-os töltést tud kiszolgálni egyszerre);

- töltőoszloponként legalább 1 db „Type 2” kábeles és 1 db „Type 2” aljzatos csatlakozási lehetőséggel;
- a töltőnek intelligens hálózati csatlakozásra és intelligens kommunikációra alkalmasnak kell lennie valós idejű, kétirányú kommunikációval, legalább 99,5%-os rendelkezésre állással (a vételezett energiamennyiségre, az ügyfél azonosításra, foglaltságra vonatkozó információk kijelzésével és folyamatos adattovábbítása céljából), online, azaz GSM modul segítségével;
- OCPP 1.5 protokoll (OCPP 2.0 upgrade lehetőségét megteremtve);
- egyértelmű ügyfél-azonosításra alkalmas;
- a működés biztonságát garantáló bevizsgálással rendelkezik (pl.: TÜV tanúsítvány) és a kültéri elektromos berendezésekre vonatkozó előírásoknak meg kell felelnie (IEC 61439:2011);
- a felhasználó azonosítását az elérhető legjobb, és legszélesebb körben alkalmazható technológia alapján kell tudnia biztosítani;
- biztosítható a központi IT infrastruktúrára kapcsolódás – monitorozás és vezérlés, ügyfeleknek elérhető mobiltelefon applikáció, amelyen keresztül külön regisztráció nélküli bankkártyás fizetés lehetséges.

b) „B” típusú (normál) töltőberendezés esetén:

- 2 x 11 kW teljesítményű (azaz két 11 kW-os töltést tud kiszolgálni egyszerre)
- töltőoszloponként legalább 1 db „Type 2” kábeles és 1 db „Type 2” aljzatos csatlakozási lehetőséggel;
- a töltőnek intelligens hálózati csatlakozásra és intelligens kommunikációra alkalmasnak kell lennie valós idejű, kétirányú kommunikációval, legalább 99,5%-os rendelkezésre állással (a vételezett energiamennyiségre, az ügyfél azonosításra, foglaltságra vonatkozó információk kijelzésével és folyamatos adattovábbítása céljából), online, azaz GSM modul segítségével;
- OCPP 1.5 protokoll (OCPP 2.0 upgrade lehetőségét megteremtve);
- egyértelmű ügyfél-azonosításra alkalmas;
- a működés biztonságát garantáló bevizsgálással rendelkezik (pl.: TÜV tanúsítvány) és a kültéri elektromos berendezésekre vonatkozó előírásoknak meg kell felelnie (IEC 61439:2011);
- a felhasználó azonosítását az elérhető legjobb, és legszélesebb körben alkalmazható technológia alapján kell tudnia biztosítani;
- biztosítható a központi IT infrastruktúrára kapcsolódás – monitorozás és vezérlés, ügyfeleknek elérhető mobiltelefon applikáció, amelyen keresztül külön regisztráció nélküli bankkártyás fizetés lehetséges.

c) „C” típusú (villám) töltőberendezés esetén:

- legalább 45 kW teljesítményű;
- 1 db „CHAdEMO” + 1 db CCS töltőfejjel rendelkező, a Villámtöltőbe integrált, legalább 4 méter hosszúságú töltőkábellel (a töltőkábel nem leválasztható) csatlakozót is biztosítani kell;
- a töltőnek intelligens hálózati csatlakozásra és intelligens kommunikációra alkalmasnak kell lennie valós idejű, kétirányú kommunikációval, legalább 99,5%-os rendelkezésre állással (a vételezett energiamennyiségre, az ügyfél azonosításra, foglaltságra vonatkozó információk kijelzésével és folyamatos adattovábbítása céljából), online, azaz GSM modul segítségével;
- OCPP 1.5 protokoll (OCPP 2.0 upgrade lehetőségét megteremtve);
- egyértelmű ügyfél-azonosításra alkalmas;
- a működés biztonságát garantáló bevizsgálással rendelkezik (pl.: TÜV tanúsítvány) és a kültéri elektromos berendezésekre vonatkozó előírásoknak meg kell felelnie (IEC 61439:2011);
- a felhasználó azonosítását az elérhető legjobb, és legszélesebb körben alkalmazható technológia alapján kell tudnia biztosítani;
- az AC és DC töltőpontok egyidejű használatának lehetőségét biztosítani kell;
- biztosítható a központi IT infrastruktúrára kapcsolódás – monitorozás és vezérlés, ügyfeleknek elérhető mobiltelefon applikáció, amelyen keresztül külön regisztráció nélküli bankkártyás fizetés lehetséges.

A fenti töltőberendezések telepítése multifunkciós töltőberendezésekkel (pl.: parkolóórával kombinált töltő; wi-fi szórás biztosítása; „smart” közvilágítás megvalósítása, SOS gomb, stb.) is megoldható; **parkolóórával kombinált berendezés csak díjköteles parkolási övezetekben telepíthető** a támogatásból.

A telepítés helyszínét a következők figyelembe vételével kell kialakítani:

- a) Töltőoszlop környezetét annak üzembe helyezéséig Töltőponttá kell alakítani (**Töltőpont:** normál vagy nagy teljesítményű elektromos töltőállomás telepítési helyszíne, melybe beleértendő a jelen kiírásban szereplő „A” vagy „B” vagy „C” töltőberendezés megvalósítása esetén töltőoszlopként a 2 db elektromos autó részére szolgáló parkolóhely; továbbá a Töltőoszlop illetve Multifunkciós berendezés kihelyezéséhez szükséges földterület.);
- b) a beruházást úgy kell megvalósítani, hogy útburkolat-bontás nélkül, vagy minimális útburkolat-bontással kialakítható legyen a későbbiekben a töltőoszlop közelében egy másik töltőoszlop is;
- c) a Töltőpontot a település frekvenciált pontjain, megkülönböztetés nélkül mindenki számára folyamatosan elérhetően kell kialakítani a következő szempontok figyelembevételével:
  1. zárt sorú beépítési övezetben történő telepítés, vagy
  2. lakos-sűrűség, továbbá a Támogatást igénylő területén már meglévő és a kialakításra kerülő töltőhelyek egyenletes lefedettségre való törekvés, és forgalomtechnikai követelmények.

III. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységekre vonatkozóan:

Nem releváns.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a műszaki, szakmai tartalom csökkenése esetén – a csökkenés mértékétől függetlenül – az elszámolható költség és a támogatás összege arányosan csökkentésre kerül az érintett tulajdonságtól vagy képességtől való elmaradás arányában!

3.4.1.2 Esélyegyenlőség és környezetvédelmi szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások

A horizontális cél megvalósítása, valamint a megvalósítás eredményességének nyomon követése érdekében végzett tevékenység következtében felmerült költség elszámolható. A kiemelt célok és a környezetvédelmi, esélyegyenlőségi és a nők és férfiak egyenlőségét biztosító követelmények részletes ismertetése megtalálható az Általános Útmutató a Felhívásokhoz c. dokumentum (<https://www.palyazat.gov.hu/doc/4404>) 12. fejezetében.

A projekt tervezése és megvalósítása során kérjük, vegye figyelembe, hogy a projektben létrehozott eredményeknek meg kell felelniük az alábbi elvárásoknak is:

- Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projektre vonatkozó környezetvédelmi és esélyegyenlőségi jogszabályokat betartani, a projekt által érintett területen a védett természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.
- A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a támogatást igénylő esélytudatosságot fejez ki: nem közvetít szegregációt, csökkenti a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

- Infrastrukturális fejlesztéseknél: létesítmények, térhasználat közlekedési kapcsolatok tervezésekor a támogatást igénylő figyelembe veszi és érvényesíti az egyetemes tervezés elveit, azaz a nők és férfiak igényeit, az idősek, a fogyatékosok és a gyermekek igényeit, és bemutatja ennek módját. (információ: <http://www.etikk.hu>)
- A közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat lebonyolító és/vagy állandó munkavégzés helyszínéül szolgáló épület/épületrész építése/felújítása során kötelező a projektarányos akadálymentesítés.
- Az infokommunikációs akadálymentesítés minden beruházás esetén kötelező.
- Ha a támogatást igénylő települési önkormányzat, az igénylőnek igazolnia kell a helyi esélyegyenlőségi program meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (6) bekezdésének megfelelően.
- Ha a támogatást igénylő ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szerv, vagy többségi állami tulajdonban álló jogi személy, az igénylőnek igazolnia kell az esélyegyenlőségi terv meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-nak megfelelően.
- Figyelembe kell venni a projektnek az éghajlatváltozás mérséklésére és az ahhoz való alkalmazkodásra vonatkozó potenciálját, és biztosítani kell, hogy a projekt ellenálló az éghajlatváltozással és a természeti katasztrófákkal szemben! Ezért mérlegelni kell, hogy a projekt megvalósítását vagy eredményét veszélyezteti-e extrém időjárási esemény, pl. árvíz, szárazság, forróság, tűz, vagy más időjárási kockázat.
A mérlegelés eredményeképp a támogatási kérelemben nyilatkozni kell, ha a projektnek nincs előre látható klímakockázata, vagy el kell készíteni a projekt klímakockázati elemzését és kockázatkezelési tervét. Az elemzést és kockázatkezelési tervet csatolni kell a támogatási kérelemhez, és figyelembe kell venni a költség-haszon elemzés és az üzleti terv készítésekor. A kockázatkezelési terv által javasolt intézkedések megvalósulását, az intézkedések megvalósításával elért eredményeket nyomon kell követni, és az intézkedések eredményességéről a projekt előrehaladásáról és zárásáról szóló beszámolóknak be kell számolni.
- Amennyiben a beruházás külterületen vagy zöldmezős fejlesztésként valósul meg, a beruházás megkezdése előtt el kell készíttetni a projekt által érintett terület környezeti, ökológiai állapotfelmérését, a projekt által érintett környezeti elemekre, rendszerekre vonatkozóan, legkésőbb a projektfejlesztés során a projekt tartalmi, műszaki előkészítésére vonatkozó mérföldkő teljesítésekor. Az állapotfelmérésről készült dokumentációt csatolni kell a támogatási kérelemhez. A dokumentációban be kell mutatni, hogyan fogja csökkenteni, kompenzálni, illetve dokumentálni a kivitelező a projekt megvalósítása során okozott káros környezeti, ökológiai hatásokat, biztosítani a területre jellemző biológiai sokféleség megőrzését és az ökológiai átjárhatóságot. Az ökológiai állapotban bekövetkezett változásokat a beruházás megvalósítása során nyomon kell követni, és az állapotváltozásról, a káros hatások csökkentését vagy kompenzálását célzó intézkedések eredményességéről szóló jelentést csatolni kell a projekt előrehaladásáról és zárásáról készített beszámolóhoz.
- A fentiek tekintetében a támogatást igénylő nemleges nyilatkozatot nyújt be abban az esetben, ha a projekt valamennyi környezeti, esélyegyenlőségi jogszabálynak megfelel, és az energiateljesítményre, a projekt környezetének ökológiai állapotára, a vizek állapotára és a klímaváltozásra hatása nincs.

3.4.1.3. Egyéb elvárások

- 1) Az 1303/2013 EU rendelet (CPR.) 61. cikkelye szerint **azon 300 millió Ft-ot meghaladó összes elszámolható összköltségű projektek esetében, amelyek befejezésüket követően nettó bevételt termelnek költség-haszon elemzést szükséges készíteni.** A „nettó bevétel” a művelet keretében kínált árukért vagy szolgáltatásokért közvetlenül a felhasználók által fizetett pénzeszköz-beáramlást jelenti, például az infrastruktúra használatáért közvetlenül a felhasználókat terhelő díjakat, a föld vagy az épületek eladásából vagy bérbeadásából származó bevételeket vagy a szolgáltatásokért kapott ellentételezést a működési költségek és az adott időszakban a rövid élettartamú felszerelések cseréjére fordított költségek levonásával. A művelet következtében megvalósuló működési költség-megtakarításokat úgy kell kezelni, mint a nettó bevételeket, kivéve, ha ezeket a működtetésre irányuló támogatások ugyanilyen mértékű csökkentése ellentételezi. Amennyiben megalapozó dokumentum is készül, a megalapozó dokumentum és a költség-haszon elemzés közös fejezeteit a megalapozó dokumentumban szükséges szerepeltetni.

A 300 millió Ft teljes elszámolható költség alatti projektek esetén nem kötelező a költség-haszon elemzés elvégzése, elegendő a projekt pénzügyi fenntarthatóságának bemutatása a megalapozó dokumentumban.

- 2) Elvárás, hogy legkésőbb a projekt-előkészítésre vonatkozó mérföldkőig a teljes műszaki dokumentációval együtt csatolásra kerüljön olyan tételes tervezői költségvetés is, amely az egyes tételek esetében a tervező által megjelölt normagyűjtemény kódjait is tartalmazza.

3.4.2 Mérföldkövek tervezésével kapcsolatos elvárások

A projekt ütemezett megvalósítása céljából mérföldköveket kell meghatározni a projekt céljának elérése érdekében. A mérföldkő a projekt megvalósítása szempontjából jelentős időpont, amelyhez a projekt megvalósítása révén elért szakmai vagy műszaki eredmény kapcsolódik, vagy az elérendő eredmény egy jól körülhatárolható fejlesztési szakasza lezárul. Egy adott mérföldkőhöz ezen túlmenően meg kell tervezni az adott szakaszban várhatóan elszámolni kívánt költségek mértékét is.

A támogatást igénylő által a költségvetésben betervezett tevékenységek, illetve elszámolható költségek áthúzódhatnak a mérföldköveken.

A 150 millió Ft összköltséget meghaladó építési beruházást tartalmazó projekt esetében a projekt megvalósítása során legalább 6 mérföldkövet szükséges tervezni, de legfeljebb 8 mérföldkő tervezhető.

A 150 millió Ft összköltséget el nem érő építési beruházást tartalmazó projekt esetében a projekt megvalósítása során legalább 3 mérföldkövet szükséges tervezni, de legfeljebb 5 mérföldkő tervezhető.

Az utolsó mérföldkövet a projekt fizikai befejezésének várható időpontjára szükséges megtervezni.

Az egyes mérföldkövekkel kapcsolatos elvárások a következők:

1. mérföldkő: Projekt tartalmi-műszaki előkészítése

A mérföldkövet a támogatási szerződés hatályba lépésétől számított 12 hónapon belül szükséges teljesíteni az alábbi dokumentumok benyújtásával:

- a) Marketingstratégia
- b) Környezeti hatásvizsgálat (amennyiben releváns),

- c) Partnerségi és együttműködési megállapodások, ahol releváns aktív turisztikai szövetségekkel folytatott egyeztetések jegyzőkönyve / emlékeztetője.
- d) TDM szervezet nyilatkozata vagy projektgazda szándéknyilatkozata a majdani belépésről
- e) **Műszaki tervek**

A támogatási szerződés hatályba lépésétől számított 12. hónap utolsó munkanapjáig be kell tervezni egy olyan mérföldkövet, amellyel teljesül a kivitelezés megkezdéséhez szükséges összes, tervekészítésre vonatkozó jogszabályi elvárás, a szükséges hatósági engedélyezési folyamatok lezárásával együtt. A mérföldkő teljesítéséhez kapcsolódóan az alábbiak benyújtása szükséges:

- Amennyiben a tervezett fejlesztés nem engedélyköteles: Műszaki leírás és tervdokumentáció (helyszínrajz, vázrajz, jelenlegi állapot bemutatása - fotódokumentáció, stb.).
- Engedélyköteles beruházás esetén: a jogerős építési engedély és az engedélyező hatóság által elfogadott teljes engedélyezési szintű vagy kiviteli tervdokumentáció.
- A tervdokumentáció mellé csatolni szükséges a rehabilitációs szakmérnök nyilatkozatát arról, hogy az akadálymentesítés megfelel a hatályos OTÉK-nak, valamint a „Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez” c. mellékletben foglalt követelmények.
- Parkoló-férőhely kialakítása esetén, tervezői nyilatkozat arról, hogy az engedélyes szintű tervdokumentáció kizárólag a hatályos jogszabályokban kötelezően előírt számú parkoló-férőhelyet tartalmazza, eredeti példányban.
- A mérföldkőhöz kapcsolódóan Tervezői nyilatkozat (eredeti példányban) szükséges arról, hogy a beruházás minden tevékenység-elemének végrehajtása során érvényesítésre kerülnek az energiahatékonysági korszerűsítés szempontjai (pl. utólagos külső hőszigetelés, nyílászárók cseréje, egyéb épületszerkezetek hőszigetelése).
- Arányosítás alátámasztására készített kimutatás amennyiben szükséges.

f) Tulajdonviszonyok rendezése – amennyiben releváns

A projekt megvalósítási helyszínére vonatkozó tulajdonjogi kérdéseket, adás-vételt, bérleti szerződést, per, teher- és igénymentesség igazolását, stb. az ÁÚF 7. fejezetében foglalt előírásoknak megfelelően legkésőbb a támogatási szerződés hatályba lépésétől számított 12 hónapon belül szükséges rendezni.

g) Konzorciumi megállapodás véglegesítése – amennyiben releváns

Amennyiben a projekt konzorciumi formában valósul meg, legkésőbb a támogatási szerződés hatályba lépésétől számított 12 hónapon belül szükséges véglegesíteni a konzorciumban résztvevők körét és a megvalósításra vonatkozó konzorciumi megállapodást valamennyi konzorciumi tag által aláírni.

2. mérföldkő: Közbeszerzés lefolytatása

A kivitelezésre vonatkozó közbeszerzést a támogatási szerződés hatályba lépésétől számított 18 hónapon belül szükséges lezárni.

3-6. mérföldkő: Kivitelezés

A kivitelezési munkálatokról (pl.: építés, felújítás, bővítés) a beruházás 25, 50, 75 és 100%-os készültségi szintjénél egy-egy teljesítési mérföldkőként jelenteni szükséges.

150 millió Ft összköltséget el nem érő építési beruházást tartalmazó kérelem esetén elegendő két mérföldkő tervezése is, a kivitelezés 50 és 100%-os készültségi fokánál.

Minden betervezett mérföldkő teljesítését alátámasztó dokumentumokkal kell igazolni, valamint kifizetési kérelmet kell benyújtani a Közreműködő Szervezethez.

3.4.3 A projekt szakmai megvalósítása során a közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó elvárások

Közbeszerzési kötelezettség:

Felhívjuk a figyelmet a projekt keretében megvalósítandó beszerzések tekintetében esetlegesen fennálló közbeszerzési kötelezettségre. Az irányadó jogszabályban meghatározott kötelezettségek megállapítása és betartása a támogatást igénylő, illetve a kedvezményezett feladata.

A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó részletes tájékoztatás az ÁÚF 9. pontjában található.

3.4.4 A projekt szakmai megvalósításával kapcsolatos egyéb elvárások

Jelen felhívás esetében nem releváns.

3.5 A projektvégrehajtás időtartama

3.5.1 A projekt megkezdése

Támogatás a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett projekthez is igényelhető. Megkezdett projekt abban az esetben részesülhet támogatásban, ha

- a támogatási kérelem benyújtásakor nem minősül fizikailag befejezettnek és
- nem helyi infrastruktúra fejlesztésre irányuló beruházási támogatás alapján kerül sor a támogatás nyújtására.

A 3.2. pont szerinti uniós állami támogatási kategóriával támogatott tevékenységhez kapcsolódóan a támogatási kérelem benyújtását megelőzően a projekt előkészítésével kapcsolatban felmerült költségek – figyelemmel az uniós állami támogatási szabályokra - kizárólag a csekély összegű (de minimis) támogatás keretében számolhatók el.

A támogatott projekt megkezdettségére vonatkozó részletes szabályozást az ÁÚF 8. pontjának 6.1. alpontja tartalmazza.

Ha a támogatást igénylő a támogatási döntés kézhezvételét megelőzően közbeszerzési eljárást folytat le, köteles a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet) XVI. fejezetének rendelkezései szerint eljárni.

3.5.2 A projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam

A projekt fizikai befejezésére a projekt megkezdését, vagy amennyiben a projekt a támogatási szerződés aláírásáig nem kezdődött meg, a támogatási szerződés aláírását követően legfeljebb **36 hónap** áll rendelkezésre.

A projekt fizikailag befejezett, amennyiben a projekt keretében támogatott valamennyi tevékenység a támogatási szerződésben meghatározottak szerint, a felhívásban meghatározott feltételek mellett teljesült. A projekt fizikai befejezés napjának a projekt utolsó támogatott tevékenysége fizikai teljesítésének a napja minősül.

A támogatott tevékenységtípusok fizikai teljesítettségére vonatkozó részletes szabályozást az ÁÚF 8. pontjának 6.2. pontja tartalmazza.

A támogatást igénylő projekttel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési igénylés) benyújtásának végső határideje 2022. december 31.

A záró kifizetési igénylés benyújtásának határideje az utolsó mérőföldkő elérését követően: 90 nap.

Állami támogatás típusú előleg esetén legkésőbb az előlegfolyósítást követő három éven belül a nyújtott támogatással el kell számolni.

3.6 Projektekkel kapcsolatos egyéb elvárások

3.6.1 A projekt területi korlátozása

A megvalósítás helyszíne a kevésbé fejlett régiók vonatkozó terület-specifikus melléklet szerinti megyéjének a települései, kivéve a megyei jogú városok területe.

Tolna megye esetében a területspecifikus mellékletében található területi korlátozás irányadó.

3.6.2 A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek

Támogatás abban az esetben folyósítható az adott tevékenység megvalósítására, amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok)nak az ÁÚF c. dokumentum 7. pontjában foglaltaknak megfelelően rendezett tulajdoni viszonyait a támogatást igénylő biztosítja, igazolja – az ÁÚF vonatkozó rendelkezéseitől eltérően – legkésőbb a támogatási szerződés hatályba lépésétől számított 12 hónapon belül.

Arányosítás: Közös használatú, vagy nem támogatható tevékenységeknek helyt adó helyiségek, épületrészek egyéb építési munkák költségeinek arányosítására: Amennyiben a beruházással érintett ingatlan helyet ad jelen felhívás keretében fejleszteni kívánt ellátáson túl egyéb tevékenységeknek az alábbi módon szükséges az építési és kapcsolódó projektelőkészítési és szolgáltatási költségeket arányosítani:

A közös használatú, mindkét funkcióhoz kapcsolódó ingatlanrészekre (pl. külső homlokzat, tető, külső tér, fűtésrendszer) jutó kivitelezési költségek elszámolhatóak a felhívás szerint támogatott tevékenység(ek) helyiségének/helyiségeinek alapterülete szerint, tehát az elszámolható, támogatható épületrész, és a nem elszámolható épületrész nettó alapterületének (m²) arányában.

Közös használatú helyiségre, épületrészre jutó elszámolható költség számítása: (közös helyiségek figyelembe vétele nélkül).

$$\frac{\text{támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}{\text{támogatható+nem támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}$$

Pl. támogatható helyiség: 30 m², nem támogatható helyiség: 50 m², közös helyiség: 20 m². Közös helyiségre jutó elszámolható költség: 30/30+50=0,375, a közös használatú helyiségre jutó költség 37,5%-a számolható el.

A m² alapú arányosítás nem vonatkozik a fejleszteni kívánt tevékenység végzéséhez szükséges, jogszabály vagy hatóság által előírt, adott tevékenységhez kötelezően kapcsolódó fejlesztésekre.

Az arányosítás minden építéshez kapcsolódó egyéb releváns költség tekintetében kötelezően alkalmazandó, beleértve a projektelőkészítés (pl.: tervezési díjak), és a szakmai megvalósításhoz

kapcsolódó szolgáltatások (pl.: műszaki ellenőrzés) költségeit is: ezek a költségek jelen felhívás keretében a fenti százalékos arálynak megfelelően számolhatóak el. A fenti módszertan alapján szükséges az épületeket érintő építési tevékenységek mellett az egyéb építési munkák arányosítása is, amennyiben releváns (pl.: kerítés építés, udvarrendezés, parkoló építések).

Ingatlankiváltás: Amennyiben a projekt megvalósítása során ingatlankiváltásra kerül sor, akkor vizsgálni szükséges a kiváltással érintett épületek jövőbeni sorsát. Amennyiben a kiváltott ingatlan hasznosítása során – esetleges értékesítéséből, bérbe adásából, más módon történő hasznosításából – a támogatást igénylőnek bevétele keletkezik, úgy ezt a költség-haszon elemzés keretében – valamint a költség-haszon elemzés indoklásában – szükséges bemutatni.

3.7 Indikátorok, szakpolitikai mutatók, adatszolgáltatás

3.7.1. Indikátorok

Indikátor neve	Alap	Mérték-egység	Típusa	Célérték ²⁴	Azonosító
Fenntartható idegenforgalom: A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése ²⁵	ERFA	látogatás/év	Közös kimeneti	<ul style="list-style-type: none"> Kulturális és örökség helyszínek fejlesztése Állatkertek fejlesztése esetén igényelt támogatási összeg / 45000 Ft Egyéb ökoturisztikai fejlesztések Aktív turizmus fejlesztése Jelentős turisztikai vonzerővel rendelkező települések turisztikai infrastrukturális és szolgáltatói hiányosságainak felszámolása esetén igényelt támogatási összeg / 80000 Ft 	CO09

Kivéve 500 millió feletti támogatási igényű új attrakció kialakítására irányuló projektek, ahol a minimálisan elvárt indikátorérték: 20.000 látogató (kivéve a felhívás 3.4.1.1. I. b) pontja alapján a kerékpáros-turisztikai projekt esetén).

Felhívjuk a figyelmet, hogy a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 88. §-a alapján a kedvezményezett kizárólag a támogatás arányos csökkentése mellett jogosult csökkenteni az indikátor célértéket a támogatási szerződésben.

²⁴ Célérték alatt a minimálisan elvárt célérték értendő, tevékenységenként meghatározva, a projekt fizikai befejezését követő első naptári évben. A megnövelt látogatószámot a fenntartási időszak végéig folyamatosan tartani kell.

²⁵ Az indikátor adatlap megtalálható a sechenyi2020.hu honlapon <https://www.palyazat.gov.hu/node/54861>

Amennyiben egy indikátor nem éri el a projektre a támogatási szerződésben meghatározott érték 75%-át, a támogatás csökkentésre kerül, illetve a kedvezményezett - a vis maior esetét kivéve - a támogatás arányos részét, a rendeletben meghatározottak szerint köteles visszafizetni. A 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 88. § (1)-(4) szerinti szankció nem alkalmazandó szakpolitikai mutatók és az OP-eredmény-indikátor esetében.

Felhívjuk a figyelmet, hogy amennyiben az indikátor egyben a 3.4. fejezet szerinti műszaki, szakmai tartalom részét képezi, a támogatási szerződésben szereplő tervérték csökkenése esetén a műszaki, szakmai tartalom csökkenésére vonatkozó, a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 1. mellékletének 65.4 pont c) alpontjában részletezett szabályozást alkalmazzuk.

3.7.2. Szakpolitikai mutatók

Jelen felhívás esetében nem releváns

3.7.3. Egyéni szintű adatgyűjtés ESZA forrásból megvalósuló felhívások esetén

Jelen felhívás esetében nem releváns

3.8 Fenntartási kötelezettség

A támogatást igénylő a projekt megvalósítás befejezésétől számított 5 évig, a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalja, hogy a projekt megfelel a 1303/2013/EU Rendelet 71. cikkében foglaltaknak.

3.9 Biztosítékok köre

A biztosítéknyújtási kötelezettségre vonatkozó részletes szabályozást az ÁÚF 6. pontja tartalmazza.

3.10 Önerő

A támogatást igénylőnek legalább a projekt összköltségének az igényelt támogatási összeggel csökkentett részét kitevő önerővel kell rendelkeznie. Az önerő saját forrásból és az államháztartás alrendszeréből származó egyéb támogatásból állhat.

Saját forrásnak a kedvezményezett által a projekthez igénybevett, állami támogatást, valamint az Európai Unió intézményei, ügynökségei, közös vállalkozásai vagy más szervei által központilag kezelt, a tagállam ellenőrzése alá sem közvetlenül, sem közvetve nem tartozó uniós finanszírozást nem tartalmazó forrás minősül.

A **támogatási kérelem benyújtásakor** a támogatást igénylőnek **nyilatkoznia** kell az önerő rendelkezésre állásáról (kiemelt eljárásrend keretében megvalósuló projektek kivételével helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások esetén a támogatást igénylői nyilatkozaton felül szükséges a képviselő-testületi, társulási tanácsi határozat, vagy a képviselő-testület költségvetési rendeletbe foglalt, a tartalék feletti rendelkezési jogot átruházó felhatalmazása alapján a polgármester nyilatkozata, költségvetési szervek esetén pedig a támogatást igénylői nyilatkozaton felül szükséges az irányító szerv vezetőjének nyilatkozata is a saját forrás biztosításáról.) **Legkésőbb az első kifizetési igénylés benyújtásakor** (ideértve az előlegigénylését is) az ÁÚF 8. pontjának 5. alpontjában meghatározott módon és formában kell igazolni az önerő rendelkezésre állását.

A támogatást igénylőnek a projekt nem elszámolható költségeit önerőből szükséges fedeznie.

4. A TÁMOGATÁSI KÉRELMEK BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

4.1 Támogatást igénylők köre

Jelen Felhívásra támogatási kérelmet nyújthatnak be:

- a) Helyi önkormányzatok (GFO 321);
- b) Önkormányzati hivatal (kötségvetési szerv) (GFO 325)
- c) Helyi önkormányzatok társulásai (GFO 327);
- d) Gazdasági társaságok, amelyekben a helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások többségi tulajdonrészrel rendelkeznek (GFO 11, 57);
- e) Egyházi jogi személyek (GFO 55);
- f) Magyarország területén alapított és itt székhellyel rendelkező, jogi személyiségű civil szervezetek a 2011. évi CLXXV. törvény alapján (GFO 517, 521, 529, GFO 563, 565, 569).

Jelen felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására **konzorciumi formában is** van lehetőség.

A konzorciumi együttműködés nem azonos a kötelezően előírt szakmai együttműködésekkel, és nem váltja ki azokat. Szakmai együttműködő partnernek nem kötelező a konzorciumban részt vennie! Konzorciumi tag támogatásban részesül, azonban a szakmai együttműködések konzorciumi együttműködés nélkül is értelmezhetőek.

Bács-Kiskun, Baranya és Tolna megye esetében kiemelt projekt esetén a támogatást igénylők körére vonatkozó előírások a Felhívás adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében található.

4.2 Támogatásban nem részesíthetők köre

Az ÁÚF „Kizáró okok listája” c. részben felsoroltakon túl, az alábbi szempontok szerint **nem nyújtható támogatás azon támogatást igénylő részére:**

- azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget,
- olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.

Az ÁÚF „Kizáró okok listája” c. részben felsoroltakon túl, az alábbi szempontok szerint **nem ítéhető meg támogatás azon támogatási kérelemre:**

- a) Amely azon tevékenység megvalósítására irányul, amely korábban az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból a támogatási kérelemben tervezett tevékenység megvalósítására vonatkozóan támogatásban részesült és annak kötelező fenntartási időszaka még nem járt le. Ez alól kivételt képez, ha a jelen felhívásra benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi fejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a jelen fejlesztéstől való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.
- b) Amely nem illeszkedik a vonatkozó integrált területi programhoz / integrált településfejlesztési stratégiához / megyei területfejlesztési programhoz (amely adott település esetén releváns);
- c) Amelynek tartalma a Felhívásban megfogalmazott célokkal nincs összhangban;
- d) Amely a VP támogatási hatálya alá eső tevékenységhez kér támogatást;
- e) Amely a GINOP-ban rögzített turisztikai tevékenységhez kér támogatást, így:

- **Világörökségi helyszínek (magterület) turisztikai fejlesztései** (Világörökségi helyszín: az UNESCO Világörökség Bizottsága határozata alapján, a Világörökség Jegyzékbe felvett, világörökségi címmel rendelkező – a Világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény 1. számú mellékletében meghatározott - helyszín, amelyet a kulturális örökség, illetve a természet védelméről szóló jogszabályok alapján nyilvánítottak védetté, és ekként kulturális örökségi védelmet élvező terület, illetve védett természeti terület);
- **Világörökségi helyszínek védőövezetében** megvalósuló turisztikai fejlesztések, amennyiben azok a világörökség által képviselt „kiemelt egyetemes érték” fejlesztésére vonatkoznak;
- Az **UNESCO világörökségre jelölt** (várományos) listán szereplő hazai kulturális és természeti helyszíneken (magterület) megvalósuló beruházások;
- Az **UNESCO világörökségre jelölt** (várományos) listán szereplő hazai kulturális és természeti helyszínek **védőövezetében** megvalósuló turisztikai fejlesztések, amennyiben azok a világörökségi jelölt által képviselt „kiemelt egyetemes érték” fejlesztésére vonatkoznak;
- **Világörökségi gondnokság által benyújtott projektek**
- A **nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény** 2. számú mellékletének III. pontjában szereplő, nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű **nemzeti vagyonnak minősülő műemlékeknek** és műemlék együttesek fejlesztésére irányuló projektek;
- A **Miniszterelnökség, Budavári Ingatlanfejlesztő és Üzemeltető Nonprofit Kft. (Budavári Kft.) által vagyonkezelt** állami tulajdonban lévő ingatlanok fejlesztésére vonatkozó beruházások;
- A természetes gyógytényezőkről szóló 74/1999. (XII.25.) EüM rendelet alapján az Országos Tisztifőorvosi Hivatal által nevesített **gyógyhellyé nyilvánított település részek és gyógyhelyfejlesztési stratégiában kijelölt akcióterület által együttesen lefedett terület turisztikai fejlesztései.**
- **Bejárható Magyarország programhoz** kapcsolódó fejlesztések a 1184/2013 (IV.9) Korm. határozat alapján így:
  - Vízi turizmus fejlesztéséhez kapcsolódóan a Duna (kivéve Duna mellékága: Mosoni-Duna, illetve a Rába), Tisza (kivéve Tisza-tó), Kőrös folyók mentén megvalósuló projektek (túra-kezes fejlesztések), illetve a Balatonon, a Fertő-tónál és a Velencei-tónál megvalósuló vitorlás, továbbá a Balatonon, valamint a Velencei-tónál megvalósuló kajak-kenus fejlesztések;
  - Kerékpáros turisztikai fejlesztések esetén: EUROVELO6, Budapest-Balaton kerékpárút, illetve Balatoni bringakör útvonalak részét képező fejlesztések;
  - Lovasturisztikai fejlesztések esetén: a Nemzeti Kincsem Programban rögzített Eurohorse 1-4 útvonal részét képező projektek;
  - Gyalogtúra útvonalak fejlesztésére vonatkozó fejlesztések.
- A **kiemelt turisztikai jelentőségű tematikus utak fejlesztése:** az Európai Kulturális Útvonalak minősítéssel rendelkező tematikus utak, továbbá a Mária Út, Szent Márton Út, Szent Jakab Út, Magyar Zarándok Út, Európai Zsidó Örökség Útja, Északi Várak Útján

(Felső-magyarországi Várak kulturális útvonal), Limes útvonal, az Európai Vaskultúra Útja magyarországi szakasza, Vasfüggöny Út.

- Olyan fejlesztések, **amelyek Nemzeti Park igazgatóságok által vagyongezelt** területeken valósulnak meg.
- Fejlesztések, amelynek kedvezményezettje **geopark működtetését ellátó szervezet**, vagy olyan turisztikai projekt – függetlenül a kedvezményezettől - amely a **geopark komplex fejlesztésére vonatkozik**, vagy egyértelműen a **geoparkhoz köthető**.
- **Zarándokutak** fejlesztése.
- TDM szervezetek által benyújtott projektek, illetve olyan projektek, amelyek célja TDM szervezet tevékenységének támogatása.

Csekély összegű támogatás

A felhívás általános mellékletében szereplő Kizáró okok listáján túl, az alábbi szempontok szerint nem nyújtható támogatás:

- a. a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott akvakultúra-termékek termeléséhez, feldolgozásához és értékesítéséhez,
- b. elsődleges mezőgazdasági termeléshez,
- c. azon támogatást igénylő részére, amely azt mezőgazdasági termékek feldolgozásához vagy forgalmazásához használja fel, amennyiben
  - a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
  - a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,
- d. exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha az az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
- e. ha azt import árú helyett hazai árú használatától teszik függővé,
- f. olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
- g. a közúti kereskedelmi áru fuvarozást ellenszolgáltatás fejében történő végző vállalkozások számára nyújtott támogatás teherszállító járművek megvásárlására.

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás

Az ÁÚF-ban szereplő Kizáró okok listáján túl, az alábbi szempontok szerint nem nyújtható támogatás:

- a) Nyomtatott vagy elektronikus formában közzétett sajtótermék és magazin kiadására,
- b) a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott akvakultúra-termékek termeléséhez, feldolgozásához és értékesítéséhez nyújtott támogatás,
- c) elsődleges mezőgazdasági termeléshez,
- d) azon támogatást igénylő részére, amely azt mezőgazdasági termékek feldolgozásához vagy forgalmazásához használja fel, amennyiben- a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy

a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,

- e) nehéz helyzetben lévő vállalkozás részére,
- f) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha az az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
- g) ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
- h) a 2010/787/EU tanácsi határozat hatálya alá tartozó versenyképtelen szénbányák bezárásához,
- i) azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget
- j) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás

- a) a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott akvakultúra-termékek termeléséhez, feldolgozásához és értékesítéséhez nyújtott támogatás,
- b) elsődleges mezőgazdasági termeléshez nyújtott támogatás,
- c) azon támogatást igénylő részére, amely azt mezőgazdasági termékek feldolgozásához vagy forgalmazásához használja fel, amennyiben
  - a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
  - a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,
- d) nehéz helyzetben lévő vállalkozás részére,
- e) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha az az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
- f) ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
- g) a 2010/787/EU tanácsi határozat hatálya alá tartozó versenyképtelen szénbányák bezárásához,
- h) azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget
- i) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
- j) repülőtéri infrastruktúrához nyújtott támogatás,
- k) kikötői infrastruktúrához nyújtott támogatás,
- l) dedikált infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott támogatás,
- m) olyan infrastruktúrához nyújtott támogatás, amelyre a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke alapján (a 14. cikk szerinti regionális beruházási támogatás kivételével) nyújtható támogatás.

4.3 A támogatási kérelem benyújtásának határideje és módja

A támogatási kérelem benyújtási határideje és módja a felhívás területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében található.

Kérjük, hogy a küldeményen jól láthatóan tüntesse fel a felhívás kódszámát, a támogatást igénylő nevét és címét!

4.4 Kiválasztási eljárásrend és a kiválasztási kritériumok

4.4.1. Kiválasztási eljárásrend

A felhívásra beérkező támogatási kérelmek a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 57/A. § (2) alapján területi kiválasztási eljárásrend alapján kerülnek kiválasztásra.

A projektről standard eljárásban születik döntéshozatal.

A támogatási kérelmekről az irányító hatóság vezetője szakaszos elbírálással dönt.

Az eljárás során a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van hiánypótlásra.

Az eljárás során a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van tisztázó kérdés alkalmazására.

Az eljárás során a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van szóbeli egyeztetésre. Az Irányító Hatóság a támogatási kérelmekről való döntés megalapozására Döntés-előkészítő Bizottságot hív össze.

Bács-Kiskun, Baranya és Tolna megye esetében kiemelt projekt esetén a kiválasztási eljárásrendre vonatkozó előírások a felhívás adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében találhatóak.

Az eljárásrendre vonatkozó további információk az ÁÚF 3. pontjában *(A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja)* találhatóak.

4.4.2. Kiválasztási kritériumok

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek azon projektek, amelyek megfelelnek, a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, a Felhívásban és mellékleteiben foglalt kritériumoknak, valamint az alábbi kritériumoknak:

1. Nem hiánypótlható jogosultsági kritériumok:

- a) a támogatást igénylő által benyújtott nyilatkozat elektronikus és – elektronikus aláírás használatának kivételével – papír alapú példánya hiánytalan, hibátlan és határidőben benyújtásra került,
- b) a támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4) pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.
- c) a támogatást igénylő a jelen felhívásban meghatározott lehetséges támogatást igénylő körbe tartozik.

Amennyiben a fenti nem hiánypótlható jogosultsági kritériumoknak a támogatási kérelem nem felel meg, akkor a támogatási kérelem hiánypótlási felhívás nélkül elutasításra kerül.

2. Hiánypótlható jogosultsági szempontok:

- a) A támogatási kérelmet magyar nyelven nyújtották be.
- b) A támogatási kérelem adatlapjának valamennyi rovata jelen Felhívás, illetve az „ÁÚF” c. dokumentumban megadott szempontok szerint ki van töltve és minden kérdésére hiánytalanul választ ad.
- c) A támogatási kérelemben szereplő, az igényelt támogatásra vonatkozó táblázatok adatai egyezők.

- d) A fejlesztés megvalósításának időtartama a felhívásban megadott időintervallum maximumán belül van.
- e) A hiánypótolható, kötelezően csatolandó melléletek benyújtásra kerültek.
- f) Amennyiben projektgazda a tervezett fejlesztési tevékenységet (tevékenységeket) az állami támogatásnak nem minősülő támogatási kategóriába sorolta, az a projekt tartalmát, földrajzi elhelyezkedését, várható célcsoportjait figyelembe véve alátámasztottnak tekinthető.
- g) A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet értelmében a település Helyi esélyegyenlőségi programja (HEP) vagy a költségvetési szerv esélyegyenlőségi terve elkészült.

Amennyiben a fenti hiánypótolható jogosultsági kritériumoknak a támogatási kérelem nem felel meg, és ha az adott jogosultsági kritérium, vagy az adott jogosultsági szempontot igazoló dokumentum hiánya vagy hibája hiánypótlás keretében pótolható, akkor egyszeri alkalommal hiánypótlási felhívásra kerül sor.

3. Tartalmi értékelési szempontok:

Az értékelés megfelelt / részben megfelelt/ nem felelt meg / nem releváns válasszal történik. A „nem felelt meg”, vagy „részben megfelelt” választ a szakmai értékelőnek részletes indoklással kell alátámasztania. Amennyiben az adott szempontra vonatkozó információk alapján nem dönthető el egyértelműen, hogy a projekt megfelel-e, vagy sem a kritériumban elvártaknak, akkor tisztázó kérdés kerül megküldésre a támogatást igénylőnek.

A tisztázó kérdés megválaszolása során a kérelem tartalmi elemeinek módosítására nincs lehetőség.

Amennyiben a támogatást igénylő a tisztázó kérdésben foglaltakat nem teljesíti, vagy válasza alapján továbbra sem egyértelmű a kritériumnak való megfelelés, akkor az adott szempont a rendelkezésre álló információk alapján kerül értékelésre.

„Részben megfelelt” válasz esetén a szakmai értékelőknek támogatási szerződéskötési feltételt kell szabniuk az adott szempont teljesülésére.

Amennyiben az 1.1., 1.2., 1.3., 1.7. vagy 2.1. pontjaiban az értékelés „nem felelt meg”, a szakmai értékelő elutasításra terjeszti elő a kérelmet.

	Értékelési szempont	Minősítés
1.	Illeszkedés a TOP céljaihoz	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg / Nem releváns
1.1.	A fejlesztés összhangban van a felhívás céljaival, a fejlesztés a felhívásban szereplő célokat teljesíti, illetve azokhoz hozzájárul.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
1.2.	A projekt tartalmaz minimum egy önállóan támogatható tevékenységet. Programcsomag, tematikus út esetén minden fejlesztési helyszínhez kapcsolódik minimum egy önállóan támogatható tevékenység.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
1.3.	Kiemelt projekt esetében a támogatási kérelem tartalma megfelel az illetékes területi szereplő által, a vonatkozó Integrált Területi Programban meghatározott, és a TOP Monitoring Bizottsága által jóváhagyott területi kiválasztási kritériumoknak és az illeszkedés minden kiválasztási kritérium vonatkozásában külön ismertetésre került, az illeszkedés mindezek alapján igazolt. Az illeszkedés a megalapozó dokumentumban szöveges formában kifejtésre került. Az adott területi szereplő területi	Megfelelt / Nem felelt meg / Nem releváns

	Értékelési szempont	Minősítés
	kiválasztási kritériumok szempontjai jelen felhívás területspecifikus mellékleteinek a 4.4. pontjában találhatóak. Megfelelt minősítés csak akkor adható, ha a támogatási kérelem valamennyi szempontnak megfelel. Standard eljárásrend esetében nem releváns minősítést szükséges adni.	
1.4.	A tervezett fejlesztés hozzájárul a szezonális csökkentéséhez legalább 270 napos nyitva tartással kivéve 3.4.1.1 g) pontjában foglaltaknak megfelelően: természetes fürdőhelyek: 4 hónapos folyamatos főszezon nyitva tartás, illetve szabadtéri rendezvényhelyszínek, szabadtéri múzeumok, illetve kisvasutak (kivéve, ha a támogatási igény benyújtásakor egész évben üzemelő létesítmény), évi 200 napos nyitvatartás	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
1.5.	A tervezett projekt hozzájárul a térségbe látogató turisták számának emelkedéséhez, tartózkodási idejének hosszabbításához és költségének növeléséhez.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
1.6.	A tervezett fejlesztés kimutatható gazdaságfejlesztési hatással bír az érintett térségben, amely az üzleti tervben bemutatásra került: - közvetlen és közvetett munkahelyteremtés; - várható multiplikátorhatás.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg / nem releváns
1.7.	A projekt nem tartozik a Felhívás 4.2 Támogatásban nem részesíthetők köre pontjában felsorolt kizáró okok alá.	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelt meg
2.	Szakmai indokoltság, igény és kihasználtság	
2.1.	A fejlesztés tárgya valós turisztikai vonzerővel rendelkezik és a beruházás indokolt a tervezett/várható eredmények ismeretében.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
2.2.	A fejlesztésben érintett településen, vagy az érintett járásában a turisták fogadásához turisztikai alpinfrastruktúra (közlekedés, étkezési lehetőség, megfelelő mennyiségű és minőségű szálláshely, kereskedelmi egység(ek), egyéb turisztikai szolgáltatások) rendelkezésre áll, ami kellő részletességgel bemutatásra került az üzleti tervben.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
2.3.	A fejlesztés révén eddig hiányzó turisztikai kínálati elem valósul meg a térségben.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
2.4.	A fejlesztések hozzájárulnak az infrastrukturális és / vagy szolgáltatási hiányosságok csökkentéséhez vagy felszámolásához.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
2.5.	A projekt megfelel a Felhívás 3.4 és 3.6 pontjában meghatározott elvárásoknak.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
3.	Megalapozottság	
3.1.	A tervezett fejlesztés megvalósításához a szükséges szakmai, szervezeti háttér biztosított, beleértve a projektmenedzsment	Megfelelt / Részben

	Értékelési szempont	Minősítés
	szervezetet is.	megfelelt / Nem felelt meg
3.2.	Fejlesztés keretében megvalósuló kínálati elemek célcsoport-orientált módon kerültek kialakításra. Egyes célcsoportok speciális igényeihez (pl. családbarát, gyerek, senior, fogyatékkal élők) ugyancsak kapcsolhatóak szolgáltatások.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
3.3.	A fejlesztés révén megvalósuló minden beruházási elemhez valós turisztikai funkciók, vonzerőelemek kerültek hozzárendelésre. A fejlesztés nem tartalmaz olyan beruházást, amelyhez konkrét turisztikai szolgáltatások, kínálati elemek, illetve célcsoportok nem kapcsolódnak (tartoznak).	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
3.4.	Kínálati struktúra átgondolt, nem tartalmaz nem támogatható elemeket, megfelelő részletezettséggel alátámasztott, a létrejövő funkciók, turisztikai szolgáltatások innovatív módon az elérhető technológiai megoldások figyelembe vételével kerültek kialakításra.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
3.5.	A fejlesztés és műszaki tartalma teljes mértékben, ellenőrizhetően, tervezői felmérés alapján alátámasztott. Megállapítható, hogy az építészeti-műszaki megoldások alapján biztosított a tervezett funkciónak megfelelő rendeltetés és használhatóság.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
4.	Kockázatok	
4.1.	Amennyiben a támogatást igénylőnek volt közbeszerzési eljárása, a tanúsítvány szerint a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelt.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
4.2.	A fejlesztési elképzelés bemutatásában mérlegelésre került, hogy milyen valós kockázati tényezők veszélyeztetik a fejlesztés megvalósulását, azok milyen valószínűséggel következhetnek be, milyen hatást gyakorolnak a fejlesztésre, a lehetséges kedvezményezett a kockázati tényezők kivédésére javaslatot tesz.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
4.3.	A fejlesztési elképzelés bemutatásában ismertetésre kerül a fejlesztés valamennyi beruházási eleme / tevékenysége, az azokhoz kapcsolódó valamennyi szükséges előkészületi lépés és azok időigénye. Az egyes tevékenységek egymásra épülése logikus.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
5.	Projekt komplexitása	
5.1.	A fejlesztés konzorciumi együttműködésben valósul meg vagy a fejlesztési elképzelés megvalósításába egyéb együttműködők (személyek, szervezetek) is bevonásra kerülnek. A létrejövő turisztikai termék fenntartható működéséhez, integrálásához szükséges partnerség biztosított: a projektgazda együttműködik a térség más turisztikai / egyéb szervezeteivel, vállalkozásaival, amelyre vonatkozó elképzeléseit az üzleti tervben bemutatta.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
5.2.	A beruházás a minimálisan előírtnál több, egymással szinergiában lévő tevékenységet is tartalmaz (A fejlesztés eredményeként létrejövő vonzerőelemek száma 3 vagy annál több)	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg

	Értékelési szempont	Minősítés
5.3.	A projekt kapcsolódik más turisztikai fejlesztésekhez, vonzerőkhöz, azokkal egymásra épülő turisztikai kínálatot hoznak létre, hozzájárulva a térség turisztikai vonzerejében rejlő gazdasági potenciálok kihasználásához amely révén nagyobb gazdaságfejlesztési hatás érhető el.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
6.	Hatás	
6.1.	A fejlesztett helyszínen a látogatók várható tartózkodási idejének hossza legalább 2 óra.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
7.	Integrált megközelítés	
7.1.	A fejlesztések kapcsolódnak már létező attrakciókhoz, vagy a GINOP-ban megvalósuló fejlesztésekhez.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
7.2.	A projekt tematikusan, vagy térségileg integrált, több elemű, egymásra épülő egységekből termékcsomagot hoz létre.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
7.3.	A fejlesztés hozzájárul a térség egységes / tematikus turisztikai arculatának erősítéséhez, a korábban (támogatásból) megvalósult attrakciók látogatottságának növeléséhez, így fenntarthatóságának elősegítéséhez.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
8.	Fenntarthatóság	
8.1.	<u>Pénzügyi</u> A fejlesztés eredményeként létrejövő vonzerő törekszik az önfenntartásra, amelyet jövedelemtermelő és vállalkozási típusú tevékenységek is elősegítenek.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
8.2.	<u>Környezeti</u> A projektgazda figyelembe veszi a terület, a vonzerő alapját képező táji és természeti értékek teherbíró képességét, a fejlesztés során energiatakarékos illetve megújuló energiát hasznosító technológiák kerülnek alkalmazásra, a fejlesztés az ÜHG kibocsátást a lehető legkisebb mértékben növeli, lehetőleg csökkenti. A fejlesztés nem, vagy csak minimális mértékben változtatja meg a tájképi adottságokat.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
9.	Esélyegyenlőség	
9.1.	A fejlesztés az esélyegyenlőség szempontjainak figyelembe vételével valósul meg és semmilyen módon nem kirekesztő egyetlen társadalmi csoporttal szemben sem.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
10.	Költséghatékonyság	
10.1.	A beruházás költséghatékony módon, reális és takarékos költségvetéssel tervezett. A belső arányokra vonatkozó előírásokat a projekt betartotta továbbá az elszámolni kívánt költségek besorolhatók a felhívás 5.5. pontjában meghatározott elszámolható költségek körébe A beruházás az európai uniós állami támogatási szabályok alapján támogatható.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg

	Értékelési szempont	Minősítés
11.	Eredményesség	
11.1.	A fejlesztési elképzelés reálisan járul hozzá a releváns indikátorteljesítéshez.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg
	Összesen	

Terület-specifikus értékelési szempontok a **felhívás adott területi egységre vonatkozó terület-specifikus mellékletében találhatóak.**

5. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

Kérjük a projekt előkészítése során vegye figyelembe, hogy a támogatást a projekt megvalósítása során csak akkor tudja majd igénybe venni, ha megfelel a következő szabályoknak.

5.1 A támogatás formája

Jelen felhívás keretében nyújtott támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül.

5.2 A projekt maximális elszámolható összköltsége

Jelen felhívás keretében a projekt elszámolható összköltsége a felhívás terület-specifikus mellékletében kerül szabályozásra.

5.3 A támogatás mértéke, összege

- Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás minimum és maximum összege a felhívás területi egységre vonatkozó terület-specifikus mellékletében kerül szabályozásra
- A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100 %-a, a Felhívás támogatási jogcímekre vonatkozó szabályainak a figyelembevételével.

Csekély összegű támogatás esetén a támogatás maximális mértéke az elszámolható költségek 100 %-a

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás esetén

- Beruházási támogatás esetén** a támogatás összege nem haladhatja meg az elszámolható költség és a beruházás megvalósításából származó működési eredmény közötti különbséget azzal, hogy az infrastruktúra üzemeltetője - a támogatást nyújtó döntésétől függően - jogosult ésszerű nyereséget szerezni.

A működési eredmény mértékét

- megalapozott előrejelzések alapján kell meghatározni és előzetesen, vagy
- visszafizetési mechanizmus alkalmazásával utólag kell levonni az elszámolható költségekből.

VAGY

- Működési támogatás esetén** a támogatás összege nem haladhatja meg a releváns időszakban keletkező működési veszteséget, a támogatás a működési veszteségen felül fedezetet nyújthat az ésszerű nyereségre is.

A működésből származó veszteség és ésszerű nyereség összegét előzetesen, megalapozott előrejelzések alapján kell meghatározni.

Az 1. bekezdésben meghatározottak teljesítése - a 2. bekezdéstől eltérően - visszafizetési mechanizmus alkalmazásával utólag is biztosítható.

VAGY

- c) Az egymillió eurónak megfelelő forintösszeget meg nem haladó beruházási támogatás esetén a támogatás összege a fent meghatározott módszerek alkalmazásától eltérően is meghatározható azzal, hogy a támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 80%-át.
- c) **Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás** esetén a támogatás összege nem haladhatja meg az elszámolható költségek és a működési eredmény közötti különbséget.

A működési eredmény mértékét:

- i. megalapozott előrejelzések alapján kell meghatározni és előzetesen, vagy
- ii. visszafizetési mechanizmus alkalmazásával utólag

kell levonni az elszámolható költségekből.

5.4 Előleg igénylése

Jelen felhívás keretében támogatott projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg maximális mértéke a megítélt támogatás

- a) 50 %-a, de természetes személy, mikro-, kis- és középvállalkozás, civil szervezet, egyházi jogi személy, nonprofit gazdasági társaság kedvezményezett esetén legfeljebb egymilliárd forint,
- b) 100 %-a központi, helyi önkormányzati vagy köztisztviselői költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, helyi önkormányzat, köztisztviselő kedvezményezett esetén, ha a kedvezményezett
  - ba) a fizetési számláit az Áht. alapján a kincstárban köteles vezetni, vagy az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére a kincstárnál külön fizetési számlával rendelkezik, vagy
  - bb) megítélt támogatásának összege nem éri el az ötszázmillió forintot.

A ba) vagy bb) pont nem teljesülése esetén a felhívás keretében támogatott projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg mértéke a megítélt támogatás 50 %-a.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, önkormányzati társulás, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság kedvezményezett részére támogatási előleg akkor folyósítható, ha az irányító hatóság a kedvezményezett által benyújtott, az adott naptári évre vonatkozó projektszintű likviditási tervet jóváhagyta.

A likviditási terv sablonja a www.szechenyi2020.hu oldalon található meg.

A likviditási tervre vonatkozó további szabályokat a 272/2014. (XI.5) Korm. rendelet 117/A. §-a tartalmazza.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a támogatási előleg - vagy több részletben történő előlegfolyósítás esetén annak első részlete - kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül időközi kifizetés igénylést szükséges benyújtani és állami támogatás esetén az előleg folyósításától számított 3 éven belül az előleggel elszámolni.

A Kbt. hatálya alá tartozó beszerzésnél, szállítói finanszírozás alkalmazása esetén a támogatást igénylő a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződésben köteles biztosítani a szállító részére a szerződés - tartalékkeret és általános forgalmi adó nélkül számított - elszámolható összege 30%-ának megfelelő mértékű szállítói előleg igénylésének lehetőségét.

Szállítói finanszírozás alkalmazása esetén a támogatást igénylő közszféra szervezet a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződésben köteles biztosítani a szállító részére a szerződés -

tartalékkeret nélküli - elszámolható összege 50%-ának megfelelő mértékű szállítói előleg igénylésének lehetőségét.

Szállítói finanszírozás alkalmazása esetén a támogatást igénylő közszféra szervezet a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 118. §-ában foglaltak alapján fordított áfa-előleg igénybe vételére is jogosult.

A szállítói előleg 50%-ával legkésőbb a szállítói szerződés szerinti ellenszolgáltatás elszámolható összege 50%-ának teljesítését követően haladéktalanul el kell számolni.

Az építési beruházás vagy építési koncesszió esetén a háromszázmillió forintot elérő vagy meghaladó elszámolható költségelem vonatkozásában a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 116. § (2) bekezdés c) pontja szerinti kedvezményezett esetén csak szállítói finanszírozás alkalmazható, kivéve a 2007-2013 programozási időszakban elindított, és részben vagy egészben a 2014-2020 programozási időszak forrásai terhére megvalósuló projektek esetében, vagy ha az irányító hatóság vezetője az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével ettől eltérően dönt.

A szállítói előleget a Támogató visszaköveteli, ha a Kedvezményezett nem nyújt be igénylést időközi kifizetésre a szállítói előleg – vagy több részletben történő előlegfolyósítás esetén annak első részlete – kifizetésétől számított 12 hónapon belül, valamint ha a benyújtott kifizetési igénylés vagy más körülmény – így különösen helyszíni ellenőrzés megállapítása – a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja.

5.5 Az elszámolható költségek köre

A **projekt elszámolható költségei** között azon költségek tervezhetők, amelyek a projekt támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a felhívásban rögzített elszámolható költségek között, és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.

A **projekt nem elszámolható költségeinek** a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, nem elszámolható költségek, vagy a nem támogatható tevékenységek költségei minősülnek. A nem elszámolható költségek részei a projekt összköltségének, azonban nem részei a projekt elszámolható költségének.

Amennyiben a projekt tartalmaz olyan támogatható tevékenységet, amelyet nem a támogatási kérelem részeként, nem annak költségkeretéből kíván megvalósítani, és/vagy tartalmaz olyan nem támogatható tevékenységet, amelyet a támogatást igénylő meg kíván valósítani a projekt részeként, azonban a felhíváson kívüli forrásból, akkor ezen tevékenységeket elkülönítetten és egyértelműen be kell mutatni a támogatási kérelemben, valamint a későbbiekben megkötésre kerülő vállalkozói szerződésekben is. A projekt költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen a költségek, illetve ezen belül az elszámolható költségek besorolása.

A támogatási kérelem részeként benyújtott költségvetésnek tartalmaznia kell a projekt összes költségét!

A költségek elszámolhatóságával kapcsolatos általános előírásokat, továbbá az egyes költségtípusokra, illetve költségelemekre vonatkozó általános szabályozást a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. mellékletét képező *Nemzeti szabályozás az elszámolható költségekről - 2014-2020 programozási időszak* c. útmutató tartalmazza.

A konzorciumi tagok a projekt keretén belül egymástól anyagot, árut, szolgáltatást, eszközt, immateriális javakat nem vásárolhatnak.

Jelen felhívás keretében az alábbi költségek tervezhetők, illetve számolhatók el:

I. Projektelőkészítés költségei (saját teljesítésben is elvégezhető a 272/2014. (XI.5.) Korm. rend. 5. melléklete szerint)

- Előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költsége
  - o üzleti terv költsége;
  - o marketingstratégia költsége;
  - o kerékpáros-turisztikai projektek esetén: kerékpáros fenntartási terv;
  - o környezeti hatásvizsgálat, előzetes vizsgálat költsége;
  - o egységes környezethasználati engedélyhez kapcsolódó vizsgálat költsége;
  - o egyéb szükséges háttér tanulmányok, szakvélemények költsége;
  - o műszaki tervek (engedélyezési-, kiviteli- és tendertervek) és ezek hatósági díjának költségei;
  - o a művelési ág váltását, művelési ágból való kivétel költségei;
  - o tervellenőr költsége;
  - o szükségletfelmérés, előzetes igényfelmérés, célcsoport elemzése, piackutatás, helyzetfeltárás költsége
  - o szakértői hálózatépítés, szakértői műhelymunkák költsége
  - o társadalmi partnerek, érintettek bevonásával kapcsolatos költségek;
- Közbeszerzési költségek (ideértve a közbeszerzési szakértő díját is).
  - o közbeszerzési szakértő díja
  - o közbeszerzési eljárás díja
- Egyéb projektelőkészítéshez kapcsolódó költség

II. Beruházáshoz kapcsolódó költségek

- Ingatlan vásárlás;
- Ingatlanhoz kapcsolódó, tulajdonszerzéssel nem járó kártalanítási költség
- Terület-előkészítés költségei (projekt célkitűzéseikhez illeszkedő terület-beruházásra alkalmassá tétele érdekében végzett előkészítő munkák költségei);
- Építés költségei (átalakítás, bővítés, korszerűsítés, felújítás esetén beleértve az azbesztmentesítés költségeit is)
- Az építési költségek alatt kell érteni az új építésen túl minden, az építmény rendeltetésszerű hasznosítását lehetővé tevő átalakítást, felújítást, bővítést.
- Az akadálymentes hozzáférést biztosító átalakítási költségek elszámolhatók, amennyiben az akadálymentesítés végrehajtása nélkül az épület nem lenne alkalmas a feladat ellátására. Az akadálymentesítés szükségességét és az átalakítási terv megfelelőségét szakvéleménnyel kell alátámasztani.
- Eszközbeszerzések költségei;
  - o Tárgyi eszközök beszerzése
  - o Immateriális javak beszerzése

III. Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei (saját teljesítésben is elvégezhető a 272/2014. (XI.5.) Korm. rend. 5. melléklete szerint)

- Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége;
- Egyéb műszaki jellegű szolgáltatások költsége:
  - o egyéb mérnöki szakértői díjak
  - o minőség-, környezet- és egyéb irányítási rendszerekhez kapcsolódó költségek
- Képzéshez kapcsolódó költségek;
- Egyéb szakértői szolgáltatási költségek:
  - o fordítás, tolmácsolás, lektorálás költsége
  - o felmérések, kimutatások, adatbázisok, kutatások, tanulmányok készítésének költsége (pl.: kiállítás tematikájának kidolgozása)

- Marketing, kommunikációs szolgáltatások költségei:
  - o marketingeszközök fejlesztése
  - o egyéb kommunikációs tevékenységek költségei
- Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó és indokolt bérleti díj (a projekt menedzsmenthez kötődő iroda és eszköz bérletet a projekt menedzsment költségek közt kell elszámolni),
- Egyéb szolgáltatási költségek:
  - o biztosítékok jogi, közjegyzői költségei
  - o hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak, illetékek
  - o vagyonbiztosítás díja
- Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége

IV. Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei²⁶

- Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei
  - o megbízási díj
  - o foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
  - o személyi jellegű egyéb kifizetések
- Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó személyi jellegű ráfordítás
  - o munkabér
  - o foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
  - o személyi jellegű egyéb kifizetések
- Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség
  - o utazási költség
  - o szállásköltség
  - o helyi közlekedés költségei
  - o napidíj

V. Projekt menedzsment költség: a 272/2014 (XI. 5.) Kormányrendelet a Nemzeti szabályozás az elszámolható költségekről című 5. sz. mellékletének 3.8.2. pontjában, a közszféra szervezetekre vonatkozó speciális előírások figyelembevételével az alábbi költség típusok számolhatók el a projekt menedzsment keretében

- Projektmenedzsment személyi jellegű ráfordítása
  - o munkabér
  - o foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
  - o személyi jellegű egyéb kifizetések
- Projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség
  - o utazási költség
  - o szállásköltség
  - o helyi közlekedés költségei
  - o napidíj
- Projektmenedzsmenthez igénybevett szakértői szolgáltatás díja
- Egyéb projektmenedzsment költség
  - o projektmenedzsmenthez kapcsolódó iroda, eszköz és immateriális javak bérleti költsége
  - o projektmenedzsmenthez kapcsolódó anyag és kis értékű eszközök költsége

VI. Általános (rezi) költség:

Általános vállalat-irányítási költség

Egyéb általános (rezi) költség:

- kommunikációs és postaforgalmi szolgáltatások költsége
- közüzemi szolgáltatások költsége

²⁶ Kizárólag a turisztikai szakértő költsége számolható el.

- általános vállalat-irányítási költség
- őrzés költsége
- karbantartás/állagmegóvás költsége
- biztosítási költség
- dokumentációs/archiválási költség

VII. Adók és közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát)

VIII. Tartalék

Saját teljesítés a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. sz. melléklet 3.5 pontjában leírtak szerint az alábbi költségkategóriák költség típusai vonatkozásában számolható el:

- *Projektelőkészítés költségei (összes költség típus vonatkozásában);*
- *Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei (összes költség típus vonatkozásában, kivéve: szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj);*
- *Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei (kivéve: szakmai megvalósításhoz kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség);*
- *Projektmenedzsment költségek (összes költség típus vonatkozásában, kivéve: projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség és egyéb projektmenedzsment költség).*

Saját teljesítéssel elszámolható költség típusok esetében az alábbi költségelemek is tervezhetők:

- munkabér
- foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
- személyi jellegű egyéb kifizetések.

A saját teljesítés keretén belül a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. sz. melléklet 3.5.4. pont értelmében a projekt szakmai megvalósításában közreműködő munkatársak személyi jellegű ráfordításai számolhatóak el.

Amennyiben a támogatást igénylő helyi önkormányzat és az adott költség tekintetében a saját teljesítést lehetővé teszi a felhívás, akkor elszámolhatónak minősül a polgármesteri hivatal vagy közös önkormányzati hivatal alkalmazásában álló munkatársak bruttó munkabér- és bérjárulék költsége is a vonatkozó szabályozás feltételeinek betartásával.

Egyszerűsített költségelszámolásra vonatkozó előírások

Az egyszerűsített elszámolási mód alkalmazása kötelező, amennyiben a felhívásban rögzített feltételeknek a projekt megfelel.

Az egyszerűsített elszámolási módok esetében, a költségek felmerülését a kedvezményezettnek nem kell alátámasztania háttér dokumentumokkal (például számlával, bankszámlakivonattal, összesítővel, illetve egyéb számviteli bizonylattal), és a piaci áraknak való megfelelést sem kell vizsgálni. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a kedvezményezettnek sem a kifizetési kérelem mellékleteként nem kell a költség felmerülését igazoló dokumentumokat benyújtani az irányító hatósághoz, sem elkülönítetten nem szükséges őrizni azokat a projekt helyszínén / nyilvántartásában. A hazai számviteli szabályoknak megfelelően a bizonylatokat természetesen meg kell őriznie a kedvezményezettnek, viszont a támogatást nyújtó és ellenőrző szervezetek helyszíni ellenőrzés során sem vizsgálják ezeket.

I. 200 millió Ft elszámolható összköltséget meghaladó projektek esetében alkalmazandó egyszerűsített elszámolás:

A) Közbeszerzési eljárás díja egységköltség alapján egyszerűsített elszámolás keretében számolható el.

A költségelszámolás a kedvezményezett által a közbeszerzési eljárások mennyiségének a megadásával, és ezen mennyiségek támogató általi ellenőrzésével történik a közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények feladásának, ellenőrzésének és közzétételének szabályairól, a hirdetmények mintáiról és egyes tartalmi elemeiről, valamint az éves statisztikai összegezésről szóló 44/2015. (XI. 2.) MvM rendeletben rögzített díjszabás alapján.

Egyszerűsített elszámolás esetén a kedvezményezett nem köteles elszámolásához/támogatás igényléséhez benyújtani a költség felmerülését alátámasztó dokumentumokat, illetve a NAV felé bejelentett iratmegőrzési helyén sem köteles a kapcsolódó dokumentumokat elkülönítetten tárolni, kezelni.

B) A projektmenedzsment tevékenység során felmerülő utazási költség egységköltség alapján egyszerűsített elszámolás keretében számolható el.

A projektmenedzsment tevékenység során felmerülő utazási költségek elszámolása a ténylegesen megtett távolság kiküldetési rendelvénnyel, útnyilvántartáson vagy menetlevélen történő igazolásával, ezen dokumentumok benyújtásával, és ezen mennyiségek támogató általi ellenőrzésével valósul meg.

A költségelszámolás a következő, hazai jogszabályokban meghatározott egységárak alapján történik:

- Hivatali gépjármű használata esetén: a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 82. § (2) bek. alapján a Nemzeti Adó- és Vámhivatal havonta közzétett fogyasztási norma szerinti üzemanyagköltség számolható el:

<https://www.nav.gov.hu/nav/szolgaltatasok/uzemanyag/uzemanyagarak>.

Az üzemanyag egységár vonatkozásában a NAV üzemanyag fogyasztási normát tesz közzé havonta, amelynek alkalmazási módját a 60/1992. (IV. 1.) Korm. rendelet rögzíti. Az elszámolandó költségek meghatározása során az előbbi kormányrendeletben előírt fogyasztási normákat kell figyelembe venni.

- Magánszemély saját tulajdonú gépjárművének használata esetén:

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 82. § (2) bek. alapján a Nemzeti Adó- és Vámhivatal havonta közzétett fogyasztási norma szerinti üzemanyagköltség számolható el: <https://www.nav.gov.hu/nav/szolgaltatasok/uzemanyag/uzemanyagarak>.

Az üzemanyag egységár vonatkozásában a NAV üzemanyag fogyasztási normát tesz közzé havonta, amelynek alkalmazási módját a 60/1992. (IV. 1.) Korm. rendelet rögzíti. Az elszámolandó költségek meghatározása során az előbbi kormányrendeletben előírt fogyasztási normákat, továbbá a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 3. sz. melléklet II. Igazolás nélkül, költségként elszámolható tételek fejezetének 6. pontját kell figyelembe venni.

Amennyiben egy kiküldetési rendelvénnyel, útnyilvántartáson vagy menetlevélen több projekt menedzsmentjéhez kapcsolódó utazás is szerepel, az érintett dokumentumokon a projektenként felmerülő megtett út elkülönítését megfelelően biztosítani kell.

C) A projektmenedzsment tevékenység során felmerülő napidíj egységköltség alapján egyszerűsített elszámolás keretében számolható el.

Az egységköltség alapú elszámolás alapja a belföldi hivatalos kiküldetést teljesítő munkavállaló ételmezési költségtérítéséről szóló 437/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet, amely a rendeletben meghatározott feltételek teljesülése esetén 500 Ft napidíj elszámolását teszi lehetővé.

Az elszámolás a kiküldetési rendelvénnyel bemutatásával történik.

Amennyiben egy kiküldetési rendelvénnyel több projekt projektmenedzsmentjéhez kapcsolódó kiküldetés is megvalósul, a kiküldetési rendelvénnyel jelezni szükséges az érintett projektek regisztrációs számát és a regisztrációs számon az adott projektre eső időráfordítás százalékos mértékét.

II. 200 millió Ft elszámolható összköltséget nem meghaladó projektek esetében alkalmazandó egyszerűsített elszámolás:

A 200 millió Ft elszámolható összköltséget meg nem haladó projektek esetében százalékos átalány alkalmazása szükséges az alábbi költségtípusok esetében:

Költségtípus	Elszámolható mérték az összes elszámolható költség arányában	Az elszámolhatóság feltétele
Műszaki ellenőrzés	1%	Az építési napló kivonatának benyújtása, amelyből látszik a műszaki ellenőr összes bejegyzése.
Ingatlanvásárlás	2%	Az ingatlan tulajdonba vételét igazoló földhivatali határozat benyújtása.
Terület-előkészítés	2%	A terület-előkészítés megtörténtét igazoló helyszíni ellenőrzés eredményes lezárása.
Közbeszerzés	1%	Legalább egy, a nemzeti közbeszerzési értékhatárt elérő, a projekt célját szolgáló közbeszerzés sikeres lebonyolítását igazoló dokumentum (tájékoztató az eljárás eredményéről) benyújtása.
Projektmenedzsment	2,5%	A záró kifizetési igénylés benyújtása.
Rezsiköltség	0,5%	A záró kifizetési igénylés benyújtása.

Közszféra szervezetek esetén a projektmenedzsment költségek elszámolhatósága tekintetében figyelembe kell venni a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. mellékletének 3.8.2. pontjában foglalt előírásokat.

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás

A beruházási támogatás esetén az immateriális javak és a tárgyi eszközök következő költségei

- az infrastruktúra építésének, korszerűsítésének, bővítésének, megvásárlásának, megőrzésének és fejlesztésének költsége, ha az infrastruktúra időbeli vagy térbeli kapacitását évente legalább 80%-ban kulturális célra használják,
- a kulturális örökség megszerzésének költsége (pl. a lízingdíj, a kapcsolódó illetékek vagy a kulturális örökség áthelyezésének költsége),
- a tárgyi és szellemi kulturális örökség védelmének, megőrzésének, újjáépítésének és helyreállításának költsége (pl. a megfelelő körülmények között történő tárolás költsége, a speciális eszközök, anyagok használatából fakadó többletköltség, valamint a dokumentációs, kutatási, digitalizálási és publikációs költség),
- a közönség kulturális örökséghez való hozzáféréseinek javítását szolgáló intézkedések költsége (pl. a digitalizálással és egyéb új technológiákkal, a speciális szükségletű személyek hozzáférési lehetőségeinek javításával kapcsolatos, valamint a prezentációk, programok és látogatók tekintetében a kulturális sokszínűség elősegítésével kapcsolatos költség),
- a kulturális projektek és tevékenységek, együttműködési és csereprogramok, valamint ösztöndíjak költsége (pl. a kiválasztási eljárással kapcsolatos marketing és a projekt eredményeként közvetlenül felmerülő költség)

számolható el.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás keretében a beruházáshoz kapcsolódó tárgyi eszköz és immateriális javak beruházási költsége számolható el.

5.6 Az elszámolhatóság további feltételei

A felhívás keretében támogatott projektek költségei elszámolhatóságának kezdete: 2014. január 1. vége: 2022. december 31.

A támogatási kérelemben tervezett elszámolható költségek alátámasztása: nem releváns.

Jelen felhívás keretében egyszeri elszámolásra nincs lehetőség.

Jelen felhívás keretében az alábbi költségek tekintetében összesítőként történik a megvalósítás során az elszámolás:

1. *A projektmenedzsment tevékenységében vagy a szakmai megvalósításában részt vevők projekthez kapcsolódó személyi jellegű költségeinek elszámolása a Személyi jellegű költségek összesítőjén (amennyiben releváns)*
2. *Fordított adózás esetén az Áfa-összesítő fordított adózás esetére alkalmazandó (amennyiben releváns)*
3. *Az utazási és kiküldetési (napidíj) költségtérítés elszámolása az Összesítő az utazási és kiküldetési (napidíj) költségtérítés elszámolásához összesítőn (amennyiben releváns)*
4. *Anyagköltség elszámolása az Anyagköltség összesítőn (amennyiben releváns)*
5. *Általános (rezsi) költség az Általános (rezsi) költség összesítőn (amennyiben releváns)*
6. *Kis támogatástartalmú számlák a Kis támogatástartalmú számlák összesítőjén (amennyiben releváns)*

Jelen felhívás keretében kis támogatástartalmú bizonylatok összesítőjén elszámolható bizonylatok maximális támogatástartalma:

- Amennyiben a 25 millió forintnál kevesebb támogatással megvalósuló projektek esetén az elszámoló bizonylat támogatástartalma a 100 ezer forintot nem haladja meg, illetve
- a legalább 25 millió forint támogatással megvalósuló projektek esetén az elszámoló bizonylat támogatástartalma az 500 ezer forintot nem haladja meg,

az elszámoló bizonylatot Kis támogatástartalmú számlák összesítőjén szükséges elszámolni.

Jelen felhívás keretében szóbeli megállapodás alapján történő költségelszámolásra nincs lehetőség.

Az építési beruházás vagy építési koncesszió esetén a háromszázmillió forintot elérő vagy meghaladó elszámolható költségelem vonatkozásában a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 116. § (2) bekezdés c) pontja szerinti kedvezményezett esetén csak szállítói finanszírozás alkalmazható, kivéve, ha a 2007-2013 programozási időszakban elindított és részben vagy egészben a 2014-2020 programozási időszak forrásai terhére megvalósuló projektek esetében, vagy ha az irányító hatóság vezetője az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével ettől eltérően dönt.

A 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. melléklet 2.3.2.5b pontja értelmében a nem közbeszerzés köteles beszerzések vonatkozásában az alábbi összeférhetlenségi szabályok állnak fenn:

Nem független az az ajánlattevő,

- a) amelyben a támogatást igénylő / kedvezményezett vagy ezek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, továbbá ezen személy hozzátartozója az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagy kezelői, irányítási, képviselői, munkáltatói, vagy kinevezési;
- b) amelynek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, a támogatást igénylő / kedvezményezett szervezetében vagy ugyanazon beszerzés vonatkozásában másik ajánlattevő szervezetében az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagy kezelői, irányítási, képviselői, munkáltatói vagy kinevezési; vagy
- c) ha a támogatást igénylő / kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.

Az összeférhetlenség vonatkozásában hozzátartozónak minősül Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1. és 2. pontja értelmében a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az

örökbecfogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, a testvér, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa.

E-beszerezés funkció használatára vonatkozó tájékoztatás:

A kedvezményezetteknek lehetőségük van a pályázati e-ügyintézés felület e-beszerezés funkciójának önkéntes használatára. Amennyiben a „Beszerzéseim” menüpontba az ajánlattételi határidőt megelőzően feltöltik beszerzési igényüket, úgy azok a <http://palyazat.gov.hu/e-beszerezes> oldalon nyilvánosan elérhetőek lesznek.

Az igényt az ajánlattételi határidőt megelőzően, az ajánlattételhez szükséges ésszerű időben javasolt feltölteni. A beszerzési igényben lehetőség van megjelölni többek között az ajánlattétel módját, határidejét, a beszerzési igény tárgyát és a teljesítési feltételeket. Felhívjuk a figyelmet, hogy az e-beszerezés funkció használata nem helyettesíti, csupán elősegítheti a szokásos piaci ár igazolására vonatkozó kötelezettségek teljesítését.

Piaci ár igazolása:

A költségszámítás alapjául szolgáló egységárak nem haladhatják meg a szokásos piaci árat, illetve a jelen Felhívás 5.7 pontjában rögzített tevékenységek esetén feltüntetett korlátokat. Piaci ár igazolása a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés esetében a közbeszerzés dokumentációjával, vagy közbeszerzési kötelezettség hiányában, illetve a közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések esetében több lehetséges szállítótól történő ajánlatkérés keretében beérkezett ajánlatokkal történhet. Legalább három, egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlat megléte szükséges. In-house beszerzés esetén a Kedvezményezett a piaci árat a 272/2014. (XI.5.) Kormányrendelet in-house beszerzésekre vonatkozó elszámolhatósági szabályainak betartásával, és a nem független árajánlat mellett, három egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlattal igazolja. Az ajánlatkérést úgy kell lebonyolítani, hogy az igazolás feltételei teljesíthetőek legyenek.

Nem közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén a piaci árak való megfelelés ellenőrzése céljából a támogatást igénylőnek a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 4. melléklet 6.3. pontja alapján a piaci árak való megfelelést igazoló dokumentumokat legkésőbb a költség felmerülésekor kell benyújtani, amennyiben korábban nem kerültek benyújtásra. Ennek megfelelően a kedvezményezettnek legalább három részletes árajánlatot szükséges benyújtania minden releváns költségvetési tétel esetében. Közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén elegendő egy indikatív árajánlat, vagy építési tevékenység esetében tervezői költségbecslés benyújtása minden releváns költségvetési tétel esetében.

A három millió forintnál nagyobb elszámolható összköltségű projektek azon leendő szerződéseinek esetében, melyek tervezett elszámolható költsége nem haladja meg a 300 000 forintot, az árajánlatoknak rendelkezésre kell állniuk a kedvezményezettnek, azonban az elszámolás mellékleteként nem szükséges benyújtani, azokat a támogató helyszíni ellenőrzés keretében ellenőrizheti.

A nyílt kereskedelmi forgalomban beszerezhető eszközök esetén az írásos ajánlatok kiválthatóak hivatalos árajánlatok bemutatásával (pl.: forgalmazó cégek honlapja).

Az árajánlatkéréseket és az ajánlatok beérkezését megfelelően dokumentálni szükséges (postai feladás bélyegzője/faxjelentés/érkeztetés/iktatás), mely a helyszíni ellenőrzések során ellenőrzésre kerül. Az alátámasztó dokumentumok (árajánlatok, kimutatások) nem lehetnek a közbeszerzés vagy beszerzés eredményeként megkötött szerződés aláírásának dátumához képest 6 hónapnál régebbiek.

Kifizetési igénylés ellenőrzése során amennyiben az ajánlatok a piaci ár igazolására alkalmatlanok (különösen: nem összehasonlíthatóak, nem azonos tárgyúak, nem egymástól és a projektgazdától/ajánlatkérőtől független²⁷ piaci szereplőktől származnak, a tényleges piaci árat jelentősen meghaladják) a felmerült költségek a projekt terhére nem elszámolhatóak.

²⁷ Nem független az az ajánlattevő, amelyben a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója, tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviselői, munkáltatói, vagy kinevezési jogokat gyakorol, vagy fordítva, amely olyan szállítótól származik, amelynek tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, a kedvezményezett szervezetében vagy a másik

A személyi jellegű ráfordítások megalapozására a támogatási kérelemmel együtt benyújtandók a támogatási kérelem benyújtását megelőző évre vonatkozó bérkartonok vagy egy nyilatkozat az érintett időszak személyi jellegű ráfordításainak értékéről, melynek megalapozottságát a támogató ellenőrzi. Amennyiben célfeladat kerül megállapításra a projektben elvégzendő feladatokra, úgy a célfeladat keretében megállapított bér/illetmény havi összege nem haladhatja meg az adott munkavállaló, Kedvezményezettnél, a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes bérének/illetményének havi összegét. A támogatási kérelem költségvetésében minden esetben szükséges megjelölni, hogy az adott személy foglalkoztatása milyen jogviszonyban történik majd, és részletesen kerüljön bemutatásra a tervezett költség számítási módja.

Meglévő foglalkoztatott esetében az elszámolható személyi jellegű ráfordítások csak indokolt esetben (munkaidő növekedés, feladatbővülés, munkakörbővülés) és mértékben emelkedhetnek a támogatási igény benyújtását megelőző utolsó évi átlagbérehez képest.

A piaci ár bizonyítása a Kedvezményezett feladata és felelőssége. Ezáltal a projekt költségvetésének és az abban szereplő költségtételeknek megfelelően részletezettnek, szakmai indoklással ellátottnak és ilyen módon ellenőrizhetőnek kell lenniük ahhoz, hogy a piaci áraknak történő megfelelés ellenőrizhető legyen. A költségvetés részletezettségét és bemutatását minden költségelem vonatkozásában úgy kell megtenni, hogy beazonosítható legyen a tervezett egységár, annak felosztása költség tételekre, az egység megnevezése, szakmai indoklás a mértékére vonatkozóan.

A piaci ár igazolásától eltekinteni csak az Irányító Hatóság által adott előzetes egyedi engedély alapján, a beszerzendő eszköz vagy szolgáltatás egyedi jellegének alátámasztásával lehet (pl.: hatósági árak, közüzemi szolgáltatás, vagy olyan speciális eszköz, technológia, amelyek csak egy gyártótól szerezhető be, vagy az adott eszközt, berendezést csak egy kizárólagos forgalmazó hozhatja be Magyarországra). Az ellenőrzéshez ilyen esetben biztosítani kell legalább egy referenciaárát, az alábbi források valamelyikéből (a gyártó hivatalos árlistái, katalógusai; külföldi képviselők árlistái, katalógusai; a forgalmazó által más, a kedvezményezettől független szervezeteknek adott árajánlat – amennyiben a forgalmazó ezeket rendelkezésre bocsátja).

Egyszerűsített elszámolással érintett költségek tekintetében nem kell benyújtani a piaci árak való megfelelés igazolására szolgáló árajánlatokat.

A támogatást igénylő és a kedvezményezett köteles vizsgálni az ajánlattevők szerződés teljesítésére való alkalmasságát.

A projekt megvalósítás szakaszában költségvetési tételt érintő szerződésmódosítás esetén minden releváns esetben szükséges benyújtani a piaci ár megfelelését alátámasztó, Rendeletben meghatározott dokumentumokat és szakmai indoklást a módosításra vonatkozóan. A módosítást minden esetben a módosítással érintett költség, elszámolásra történő benyújtása előtt szükséges benyújtani.

Költségnövekmény ellenőrzése során a Támogató az európai uniós forrásból finanszírozott egyes projektek költségnövekménye támogathatóságáról szóló 17/2017. (II. 1.) Korm. rendelet szerint jár el.

5.7 Az elszámolható költségek mértékére, illetve arányára vonatkozó elvárások

A projekt tervezése során az egyes elszámolható költségtípusok vonatkozásában a következő korlátozásokat szükséges figyelembe venni:

Költségtípus	Maximális mértéke az összes elszámolható költségre vetítve (%)
Projekt előkészítés, tervezés (kivéve közbeszerzési eljárások lefolytatásának költsége)	5%
Közbeszerzési eljárások lefolytatása	1%
Ingtatlan vásárlás	2%

ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagy kezelői, irányítási, képviselési, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol. Nem független továbbá az ajánlattevő, ha a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.

Terület előkészítés (projekt célkitűzéseire illeszkedő terület-beruházásra alkalmassá tétel érdekében végzett előkészítő munkák költségei; pl. régészeti feltárás, lőszermentesítés, földmunkák, közmű kiépítése stb.)	2%
Műszaki ellenőri szolgáltatás	1%
Projektmenedzsment	2,5%
Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítás	0,5%
Tartalék	5%
Általános költségek (rezsi)	1%

A fenti korlátozások nem jelentik a felsorolt költségtípusok százalékban meghatározott átalánnyal történő elszámolását.

Szakmai jellegű belső költségvetési korlátok

Költségtípus	A projekt elszámolható költségei arányában számított maximális %-os korlát	Maximális elszámolható mérték (Ft)
Marketing költségek (kivéve 3.1.1 A) b) főtevékenység)	8 %	60 millió
Marketing költségeken belül kiadványkészítés	2 %	15 millió
Attrakciók közvetlen környezetének fejlesztése	10 %	145 millió
A műemlék berendezéséhez szükséges műtárgyak, eszközök szakzerű restaurálása, illetve épületekhez kötött műtárgyak, épülettartozékok, díszítőelemek restaurálása.	10%	145 millió
Vendéglátó és egyéb kereskedelmi egységek kialakítása	20%	150 millió
Kerékpáros turisztikai projekt esetében, közforgalmú gépjárműforgalom részére megnyitott, kijelölt kerékpáros útvonal kiépítése és vagy felújítása (pl.: kisforgalmú utca, egyirányú utca, széles forgalmi sáv)	20%	150 millió
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei (5.5 III. pont szerinti valamennyi tevékenység vonatkozásában).	15 %	100 millió
Önállóan nem támogatható választható tevékenységek (a projekt egészére vonatkozó előkészítési, projektmenedzsment, nyilvánosság stb. költségeket ide nem értve)	30%	300 millió
Jelentős turisztikai vonzerővel rendelkező települések turisztikai infrastrukturális és szolgáltatói hiányosságainak felszámolása – önállóan támogatható tevékenység		50 millió

Felhívjuk a támogatást igénylők figyelmét, hogy a belső arányok vizsgálata során az előírt korlátok megtartásának ellenőrzése két tizedes jegy pontosságig történik.

A meghatározott százalékos korlátok módosíthatók a **projekt előkészítés, tervezés, a közbeszerzési eljárások lefolytatása, műszaki ellenőri szolgáltatás, ingatlanvásárlás valamint a projektmenedzsment tevékenység** elszámolható költségei tekintetében, amelyek összes elszámolható költsége az átcsoportosítást követően sem haladhatja meg az összes elszámolható költség 11,5%-át. A projektmenedzsment költség elszámolható aránya átcsoportosítást követően sem haladhatja meg a 2,5%-ot. Az ingatlanvásárlás költségtípusra maximum 10 %-os mértékig a Kormány egyedi hozzájárulása esetén lehet átcsoportosítani.

A 200 millió Ft elszámolható összköltséget meg nem haladó projekt esetén a százalékban meghatározott átalánnyal történő elszámolás alkalmazásakor az átcsoportosítás nem megengedett.

Jelen felhívás keretében a fenti táblázatban meghatározott százalékos korlátok betartása a támogatási kérelem összeállítására, valamint a projektmegvalósítás során kötelező.

5.8 Nem elszámolható költségek köre

A támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan nem elszámolható költségnek minősül mindazon költség, amely nem szerepel az 5.5. pontban, különösen:

- Minden olyan költségtétel, amely vonatkozásában a piaci ár a felhívás 5.6. pontjának megfelelően nem alátámasztott;
- A Felhívásban foglalt fejlesztésekhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek;
- Nem támogatható tevékenységekhez kapcsolódó költségek;
- Gyártási eljárások, termékleírások készítése;
- Banki és pénzügyi költségek, kamattartozás kiegyenlítése, hiteltúllépés költsége, egyéb pénzügyforgalmi költségek;
- Jutalékok és osztalék, profit kifizetése;
- Ingatlan és eszköz lízing, bérlet;
- Használt gépek, berendezési tárgyak, felszerelések beszerzési költségei;
- Jármű- (kivéve: turisztikai célú gumikerekű kisvasút), gépjármű-, kerékpár vásárlás, -lízingelés, - kölcsönzés (a Felhívás 3.3 pontja szerint);
- Útiköltség, ellátmány/napidíj és szállásköltség;(kivételek jelen felhívás elszámolható költségei IV. és V. pontjában elszámolhatónak minősített költségek)
- Saját teljesítés (kivéve a felhívás 5.5 pontjában meghatározottak szerint);
- Reprezentációs költségek;
- Lakáscélú ingatlan vásárlása;
- Forgóeszközök.

5.9 Az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések

Támogatáshalmazódás

Azonos vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén állami támogatás abban az esetben halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás túllépéséhez.

Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással.

Az egy projekthez igénybe vett összes támogatás - függetlenül attól, hogy annak finanszírozása uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik - támogatási intenzitása vagy összege nem haladhatja

meg az irányadó uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.

A kockázatfinanszírozási támogatás, az induló vállalkozásnak nyújtott támogatás és a csekély összegű támogatás, amennyiben azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkezik, bármely egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami támogatással halmozható. Az azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező támogatás a csoportmentességi rendeletekben és az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb teljes támogatási intenzitásig vagy támogatási összegig bármilyen más, azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező állami támogatással halmozható.

5.9.1 A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok

Csekély összegű támogatás

A csekély összegű támogatásra vonatkozó részletes szabályokat az Európai uniós működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű (de minimis) támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet (HL L 352, 2013. 12.24. 1.o.), a 2014-2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 100.§, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Az egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások részére az 1407/2013/EU bizottsági rendelet hatálya alá tartozó, Magyarországon az adott évben valamint az azt megelőző két pénzügyi évben odaítélt csekély összegű támogatás (ezen alcím vonatkozásában a továbbiakban: támogatás) bruttó támogatástartalma nem haladhatja meg a 200 000 eurónak, közúti kereskedelmi áru fuvarozást ellenszolgáltatás fejében végző, egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások esetén a 100 000 eurónak megfelelő forintösszeget, figyelembe véve az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 3. cikk (8) és (9) bekezdését.

A támogatás a csekély összegű közszolgáltatási támogatással a 360/2012/EU bizottsági rendeletben meghatározott felső határig halmozható. A támogatás más csekély összegű támogatásokról szóló rendeleteknek megfelelően nyújtott csekély összegű támogatással a fent meghatározott felső határig halmozható.

A támogatás nem halmozható azonos elszámolható költségek vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással, ha az így halmozott összeg meghaladná a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitást vagy összeget.

A kedvezményezettnek az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 5. cikk (1) bekezdése figyelembevételével - az ott meghatározott feltételek teljesítésének megállapítására alkalmas módon - nyilatkoznia kell a részére a támogatás odaítélésének évében és az azt megelőző két pénzügyi évben nyújtott csekély összegű támogatások támogatástartalmáról.

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásra vonatkozó részletes szabályokat a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belsőpiacra összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 53. cikke, a 2014-2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 90-94.§, valamint az európai uniós

versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási tércépről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító beruházási kiadáshoz nyújtott támogatásként a következőkhöz nyújtható:

- a) muzeális intézmény, levéltár, könyvtár, művészeti vagy közművelődési intézmény - ide értve a közösségi teret -, koncertterem,
- b) tárgyi kulturális örökség, régészeti lelőhely, emlékmű, történelmi emlékhely és épület, a kulturális örökséghez kapcsolódó természeti örökség, kulturális vagy természeti örökséggé nyilvánított örökség,
- c) a szellemi kulturális örökség valamennyi formája (pl. népi hagyományok, kézművesség),
- d) művészeti vagy kulturális esemény, előadás, fesztivál, kiállítás és hasonló kulturális tevékenység,
- e) kulturális és művészeti oktatási tevékenység, a kulturális kifejezőmódok sokfélesége védelmének és támogatásának jelentőségét tudatosító oktatási és társadalmi célú figyelemfelhívó programok, ideértve az új technológiák alkalmazását is ezen célokra,
- f) zenei és irodalmi alkotások írása, szerkesztése, gyártása, terjesztése, digitalizálása, kiadása és fordítása.

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító működési támogatás elszámolható költségei:

- a) a kulturális intézmény vagy örökségi helyszín állandó vagy időszakos tevékenységéhez (pl. kiállításokhoz, előadásokhoz, rendezvényekhez és hasonló kulturális tevékenységekhez) kapcsolódó, a szokásos üzletmenetben felmerülő költség,
- b) a kulturális és művészeti oktatási tevékenység költsége, a kulturális kifejezőmódok sokfélesége védelmének és népszerűsítésének fontosságát tudatosító oktatási és társadalmi célú figyelemfelhívó programok költsége (pl. az új technológiák ezen célokra történő alkalmazásának költsége),
- c) a közönség kulturális intézményhez vagy örökségi helyszínhez és tevékenységhez való hozzáféréseinek javítását szolgáló költség (pl. a digitalizálással, egyéb új technológiákkal és a speciális szükségletű személyek hozzáférési lehetőségeinek javításával kapcsolatos költség),
- d) közvetlenül a kulturális projekthez vagy tevékenységhez kapcsolódó működési költség, így különösen
  - da) az ingatlanok és kulturális helyszínek bérletének, lízingjének költsége,
  - db) a kulturális projektekhez vagy tevékenységekhez közvetlenül kapcsolódó utazási-, anyag- és felszerelési költség,
  - dc) a kiállítások és díszletek építészeti elemeinek költsége,
  - dd) az eszközökhöz, szoftverekhez és felszerelésekhez igénybe vett hitel vagy lízing költsége,
  - de) az eszközök, szoftverek, felszerelések amortizációja, ha e költséget nem fedezte beruházási támogatás,
  - df) szerzői jogi védelem alatt álló alkotásokhoz és egyéb kapcsolódó szellemi tulajdonjogi védelem alatt álló tartalmakhoz való hozzáférésre vonatkozó jogokkal kapcsolatos költség,
  - dg) a marketing költsége,
  - dh) a projekt vagy tevékenység eredményeként közvetlenül felmerült költség,
- e) a kulturális intézmény, örökségi helyszín vagy projekt személyi jellegű ráfordítása,
- f) a külső tanácsadással és külső szolgáltatók által biztosított támogató szolgáltatásokkal kapcsolatos, közvetlenül a projekt eredményeként felmerülő költség.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás

A helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatásra vonatkozó részletes szabályokat a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belsőpiacra összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 56. cikke, a 2014-2020

programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 98. §, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Előzetes jóváhagyás céljából be kell jelenteni az Európai Bizottság részére a helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatást, ha a támogatás összege egyazon infrastruktúra esetén meghaladja a 10 millió eurónak megfelelő forintösszeget, vagy a projekt összköltsége meghaladja a 20 millió eurónak megfelelő forintösszeget.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás helyi infrastruktúra építéséhez, bővítéséhez vagy korszerűsítéséhez nyújtható, ha ezen infrastruktúra helyi szinten hozzájárul az üzleti és a fogyasztói környezet korszerűsítéséhez és ipari bázisok fejlesztéséhez.

A támogatás nyújtásának feltétele, hogy a megvalósuló infrastruktúrát nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes alapon kell a felhasználók rendelkezésére bocsátani. Az infrastruktúra használatáért felszámított vagy eladása során meghatározott árnak szokásos piaci árnak kell lennie.

Az infrastruktúra működtetését koncesszióba adni vagy azzal harmadik felet megbízni csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával lehet.

6. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM ELKÉSZÍTÉSE SORÁN CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

6.1. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM ELKÉSZÍTÉSE SORÁN CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

A támogatási kérelem elkészítésekor a következő mellékleteket szükséges csatolni:

Kötelezően csatolandó, hiánypótolható mellékletek:

1. Minőségellenőrzési tanúsítványt, szabályossági tanúsítványt, utó/utólagos ellenőrzési jelentés (amennyiben releváns)
2. Helyszínrajz / vázrajz a megújításra kerülő ingatlanról, helyszínről, fotódokumentáció
3. Energiatanúsítvány a megújításra kerülő épületről (amennyiben releváns)
4. Konzorciumi együttműködési megállapodás (amennyiben releváns)
5. Üzleti terv, amelynek része a költség-haszon elemzés (www.szechenyi2020.hu honlapon megjelent költség-haszon elemzés útmutatók és melléklet alapján) / kerékpáros turisztikai projekt esetén fenntartási terv

Csatolandó, amennyiben rendelkezésre áll:

1. Engedélyezési és kiviteli tervek, a tervező által megjelölt normagyűjtemény szerinti azonosítókkal ellátott tételes tervezői költségvetés
2. Árajánlatok:
  - a) A nem közbeszerzés köteles költségvetések alátámasztására 1 darab árajánlat, vagy műszaki terv/műszaki leírás:
    - Amennyiben a hiánypótlást követően sem áll rendelkezésre az adott költségvetés vonatkozásában a legalább 1 db teljes mértékben megfelelő árajánlat, vagy műszaki terv/műszaki leírás, akkor az a költségvetés nem elszámolható költségnek minősül, így azzal a projekt elszámolható összköltsége csökkentésre kerül a felhívás 5.8 pontjában foglaltak figyelembevételével.

- A nyílt kereskedelmi forgalomban beszerezhető eszközök esetén az írásos ajánlatok kiválthatóak hivatalos árajánlatok bemutatásával (pl.: forgalmazó cégek honlapja).
  - b) Közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén egy indikatív árajánlat, vagy építési tevékenység esetében tervezői költségbecslés:
    - Amennyiben a hiánypótlást követően sem áll rendelkezésre az adott költségtétel vonatkozásában az 1 db árajánlat, vagy a tervezői költségbecslés, akkor az a költségtétel nem elszámolható költségnek minősül, így azzal a projekt elszámolható összköltsége csökkentésre kerül a felhívás 5.8 pontjában foglaltak figyelembevételével.
  - c) Személyi jellegű ráfordítások megalapozására a támogatási kérelemmel együtt benyújtandók a támogatási kérelem benyújtását megelőző évre vonatkozó bérkartonok vagy egy nyilatkozat az érintett időszak személyi jellegű ráfordításainak értékéről.
3. Kerékpáros turisztikai projekt esetén: kerékpárforgalmi hálózati terv (amennyiben releváns)
  4. Marketingstratégia
  5. Környezeti hatástanulmány (amennyiben releváns) – mérőföldkőhöz
  6. Amennyiben a támogatást igénylőnek volt közbeszerzési eljárása, a közbeszerzési eljárás tanúsítványa
  7. Világörökségi helyszínek és az UNESCO világörökségre jelölt (várományos) listán szereplő helyszínek **védőövezetében** megvalósuló turisztikai fejlesztések esetében a (világörökségi vagy világörökségre jelölt) helyszínen vonatkozásában a Kiemelkedő Egyetemes Érték meghatározását, bemutatását tartalmazó dokumentum (amennyiben releváns).
  8. A természetes gyógytényezőkről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM rendelet alapján az Országos Tisztifőorvosi Hivatal által nevesített gyógyhellyé nyilvánított település esetében áttekintő térképvázlat, amelyben jelölésre kerül a gyógyhellyé nyilvánított településrész, továbbá a gyógyhelyfejlesztési stratégiában kijelölt akcióterület, valamint a turisztikai fejlesztés helyszíne/helyszínei (amennyiben releváns).
  9. A felhívás szempontjából releváns egyéb dokumentum.

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási kérelem elkészítésekor kell csatolni. A Nyilatkozat c. dokumentum vonalkóddal rendelkező példányát pedig a támogatási kérelem véglegesítése és lezárása után az elektronikus kitöltőprogram fogja generálni, így az a csatolandó mellékletek között nem került felsorolásra. A Nyilatkozat aláírását és elküldését, továbbá a támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának folyamatát ÁÚF 3. pontja tartalmazza.

6.2. A TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉSHEZ CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási szerződés megkötése során csatolni szükséges.

- a) a kedvezményezett nevében aláíró személy vagy személyek – a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a kisebbségi önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével – pénzügyi intézmény által igazolt, ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által hitelesített aláírás mintáját,
- b) a kedvezményezett – a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével – alapító (létesítő) okiratát vagy jogszabályban meghatározott nyilvántartásba vételét igazoló okiratát,

- c) Konzorciumi megállapodás támogatásban részesített projekt megvalósítására (amennyiben releváns)
- d) Nyilatkozat finanszírozási mód választásáról

6.3. AZ ELSŐ KIFIZETÉSI KÉRELEMHEZ CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

Jelen felhívás szempontjából nem releváns.

7. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Tájékoztatjuk a tisztelt támogatást igénylőt, hogy a támogatási kérelmek elbírálása során a támogatást igénylővel kapcsolatos, a közhiteles adatbázisokban elérhető adatok vagy azok egy része az eljárási rendelet hatálya alá tartozó szervezetek által felhasználásra kerülnek.

Az Irányító Hatóság fenntartja a jogot, hogy jelen Felhívást a jogszabályi környezet alakulásának megfelelően indokolt esetben módosítsa, illetve jogszabályban meghatározott esetben felfüggeszse, vagy lezárja, amelyről az Irányító Hatóság indoklással ellátott közleményt tesz közzé a www.szechenyi2020.hu oldalon.

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy az ÁÚF a www.szechenyi2020.hu honlapon található és általános tájékoztatást nyújt az alábbiakról:

1. Az útmutató célja, hatálya
2. Kizáró okok listája
3. A projektjavaslatok benyújtásának és elbírálásának módja
  - a. A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja standard eljárásrendben
  - b. A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja egyszerűsített eljárásrendben
  - c. A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja kiemelt eljárásrendben
  - d. A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja területi kiválasztási eljárásrendben
4. Tájékoztatás kifogás benyújtásának lehetőségéről
5. Tájékoztató támogatói okirat kibocsátásáról vagy a támogatási szerződés megkötéséről
6. A biztosítéknyújtási kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
7. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek
8. Tájékoztatás a projektek megvalósításáról, finanszírozásáról, és előrehaladásának követéséről
9. A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
10. Tájékoztatásra és nyilvánosságra vonatkozó kötelezettségek
11. A felhívással, a projektkiválasztási eljárással és a projektmegvalósítással kapcsolatos legfontosabb jogszabályok
12. A környezetvédelmi, esélyegyenlőségi és a nők és férfiak egyenlőségét biztosító követelmények

Kérjük, hogy a támogatási kérelmet az útmutatók figyelembevételével készítsék el!

8. A FELHÍVÁS SZAKMAI MELLÉKLETEI

A) Terüleetspecifikus mellékletek

- Bács-Kiskun megye (standard és kiemelt eljárásrendben)
- Baranya megye (standard és kiemelt eljárásrendben)
- Békés megye
- Borsod-Abaúj-Zemplén megye
- Csongrád megye
- Fejér megye
- Heves megye
- Jász-Nagykun-Szolnok megye
- Komárom-Esztergom megye
- Nógrád megye
- Somogy megye
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
- Tolna megye (kiemelt eljárásrendben)
- Vas megye
- Veszprém megye
- Zala megye

B) Általános mellékletek

- 1) Segédlet az üzleti terv elkészítéséhez
- 2) Projekt adatlap kitöltési útmutató
- 3) Útmutató a látogató- és családbarát ökoturisztikai bemutatóhelyek tervezéséhez és kialakításához
- 4) Segédlet marketingstratégia készítéséhez (mértékadóhoz)
- 5) Konzorciumi együttműködési megállapodás minta
- 6) Segédlet a közszolgáltatásokhoz és egyéb szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtéséhez
- 7) Vonatkozó jogszabályok listája
- 8) Fogalomjegyzék
- 9) Kommunikációs csomagok keretében elszámolható költségek felső korlátai
- 10) Akadálymentesítési feltételek az örökségvédelmi szempontból érintett objektumok esetében
- 11) Útmutató a kulturális örökségek interaktív és innovatív bemutatásához